

ספר
חורבן הבית
ושבעה דנחמתא

שיחות התחזקות
ודברי התעוררות

יוצא לאור
לכבוד שמחת נישואין של
החתן יצחק יקותיאל האגער נ"ו
והכלה בילא רחל פרידמאן שתחי'
י"ב סיון תשע"א לפ"ק
לעיקוואוד יצ"ו

ספר
חורבן הבית
ושבעה דנחמתא

שיחות התחזקות
ודברי התעוררות
בלשון הקודש ובאידיש

בחמלת ה' עלי
שלמה זלמן פרידמאן
רב דקהל זכרון אלעזר סאנמוב
לעיקווארד תשע"א

Copyright © 2011

כל הזכויות שמורות

**לקהל זכרון אלעזר סאנטוב
לעיקוואוד**

על שם

הגה"ק רבי אלעזר לעוו זי"ע
בעל "שמן רוקח" אב"ד סאנטוב

ועל שם

נינו הנקרא על שמו, הרה"ח הנעלה
מוה"ר יעקב אלעזר פרידמאן ז"ל

**Congregation Zichron Elazar
16 Irene Court
Lakewood, N.J. 08701**

Grapics by Echodgraphics

סידור ועימוד הספר

נעשה בעזהשי"ת על ידי

MBU TYPESETTING

Tel: 718.436.3049

Fax: 718.871.6962

תוכן הענינים בלשון הקודש

א

כל שלא נבנה ביהמ"ק בימיו כאילו נחרב בימיו טו
נאמרו בסוף שיעור פרקי אבות שבת פרשת מטות מסעי

ב

איך שייך להתגעגע לבית המקדש כח
נאמרו בסוף שיעור פרקי אבות שבת פ' דברים - שבת חזון

ג

משנכנס אב ממעטים ימים הרעים "בשמחה" לד
נאמרו בקידושא רבא שבת פרשת מטות מסעי

ד

השמחה הגדולה בשבת חזון מא
נאמרו בקידושא רבא שבת פרשת דברים - שבת חזון

ה

במה מתנחם הקב"ה, ובמה מתנחמים בני ישראל מו
נאמרו בקידושא רבא שבת פרשת ואתחנן - שבת נחמו

ו

השמחה לאחר תשעה באב, ולשמחה מה זו עושה מט
נאמרו בקידושא רבא שבת פרשת עקב

תוכן הענינים באידיש

א

כל שלא נבנה ביהמ"ק בימיו כאילו נחרב בימיו.....נה
נאמרו בסוף שיעור פרקי אבות שבת פרשת מטות מסעי

ב

איך שייך להתגעגע לבית המקדש.....סו
נאמרו בסוף שיעור פרקי אבות שבת פ' דברים - שבת חזון

ג

משנכנס אב ממעטים ימים הרעים "בשמחה".....עב
נאמרו בקידושא רבא שבת פרשת מטות מסעי

ד

השמחה הגדולה בשבת חזון.....עט
נאמרו בקידושא רבא שבת פרשת דברים - שבת חזון

ה

במה מתנחם הקב"ה, ובמה מתנחמים בני ישראל.....פו
נאמרו בקידושא רבא שבת פרשת ואתחנן - שבת נחמו

ו

השמחה לאחר תשעה באב, ולשמחה מה זו עושה.....צ
נאמרו בקידושא רבא שבת פרשת עקב

ברהמ"ז, שבע ברכות, תפלת הדרך, ק"ש שעל המטה....צו

ב"ה, יום ב' ד' בסיון תשע"א לפ"ק

למעכת"ר מחותני הנעלה
הרה"ג מוה"ר שלמה זלמן פרידמאן שליט"א
אבדק"ק סאנטוב – לעיקוואוד יצ"ו

אחדשה"ט באה"ר, בזאת אני בא להודות מקרב לב על
ההזמנה ליום שמחתכם בכלולות בתכם הכלה המה' שתחי' עב"ג
הבה"ח יצחק יקותיאל הי"ו נכד אאמו"ר הרה"צ הקוה"ט זצללה"ה
למז"ט בשעה טובה ומוצלחת, ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה
ומתקבל.

ויהא רעווא מן שמיא כי הזיווג יעלה יפה והבנין יהא עדי עד,
לרוב תענוג ונחת דקדושה לאויט"א.

בהזדמנות זו שמחתי להודעה כי יו"ל ספר ד"ת עם אמרי שפר,
כה יתן השי"ת וכה יוסיף לתת למעכת"ר כח להפיץ דעה את ד' רבות
בשנים, בבריות גופא ונהורא מעליא, אכי"ר.

יה"ר כי משמחה זו יושפע גם עלינו ועכ"י רוב שמחות ונוכה
כולנו יחד לשמחת עולם בכלצ"ג בב"א.

כ"ד המצפה לשמוע ממכם אך טוב כה"י

ידושה"ט באה"ר

א"ש זיה"ל 3 / אהר"ה 35

RABBI M. STERN

RABBI OF CONG. ETNAL YESODE HATORAH
FORMERLY CHIEF RABBI OF OBERKESCHEN
1514 - 49TH STREET
BROOKLYN, N. Y. 11218
831-5193

משה שטרן

אב"ד הקהילה תלמידי חכמים
בקהילה שו"ת באר משה ו"ח

במסגרת חתום, בעמית ספר נ"ל עם וסל"ב ח"א וס"ס

בדקלק יע"א

בעזה"ת

בששון ובשמחה בחדות הנפש הנני כותב שורות אלו עבור מע"כ ידידי אהובי המאור הגדול בתורה ויראה חוב"ק עצום ירא וחרד לדבר ה' הגאון מו"ה שלמה זלמן פרידמאן שליט"א אשרי לו ואשרי חלקו שזוכה להוציא לאור קונטרס הפלא ופלא על עניני ברכת הגומל בהודאה לכבוד השמחה הגדולה שנוולד לו בן זכר למזל טוב, עיינתי בו ומצאתי בו ח"י הלכות ופילפולא חריפתא בבקיאות וחרירות נפלא ולא הניח מקום להתגדר בו, וגם עברתי על הלכות ברכת הגומל לילולת שסידר והוא מעשה ידי אומן מופלא וראוי לסמוך על דבריו להלכה, והנני מכיר את הרב הגאון המחבר שליט"א היטב היטב שזה שנות רבות שבא אלי בקביעות ותמיד נתפעלתי מכחו הגדול לברר הלכה על בריו ומדמה מילתא למילתא כראוי, ויהי רצון שיזכה לגדל בנו נ"י לתורה לחופה ולמעש"ט ולהכניסו לבריתו של אברהם אבינו בעתו ובזמנו ויתקיים בו ברא כרעי דאבוה ויגדל לשם ולתפארת.

וע"ז בעה"ח מתוך חדות הנפש ה' לס' פנחס שנת תשנ"ג
פה בדקלין יצ"ו

משה שטרן
י"ג אדר א' תשנ"ג

בס"ד - שמחתי מאד לשמוע שיד"נ הנעלה והיקר, גדול בתורה וביראת ה' טהורה, אוצר כל כלי חמדה, החריף ובקי בחדרי תורה, כבוד הרב הגאון ר' שלמה זלמן פרידמאן שליט"א אב"ד דק"ק זכרון אלעזר, עומד להוציא לאור עוד חיבור חשוב, והוא חיבור שלם על "אבי הבן והסנדק מי קודם לעלות לתורה ביום המילה".

ידידי הרב הגאון שליט"א הוא מהרבנים החשובים בעירנו, ומהתלמידים הגדולים של בית מדרשינו, אשר שקד הרבה שנים בהתמדה רבה, ושם לילות כימים בעמל התורה ביגיעה עצומה, ונתגדל בעז"ה לגדול בתורה ויר"ש, ובס"ד הוא מצליח מאד לקרב ולחזק בני קהלתו **ולהדריכם לתו"ש ועבודת ה'**, מסור לכל אחד ואחד להיטב בכל עניניהם ברוחניות ובגשמיות במסירת נפלאה.

וגם נודע בשערים כפה מפיק מרגליות, ומצודתו פרוסה על כל העיר, ורבים משכימים לפתחו לשאוב מבארו, באר מים חיים, וליהנות ממנו עצה ותושי', ומקבל כל אחד בסבר פנים יפות. וידוע לי מכמה אנשים שעזר להם באופן נפלא אשרי חלקו.

ועיינתי בספרו החדש, וכל דבריו בתבונה והשכל בטוב טעם ודעת
וסברה ישרה, **בהיקף גדול מאד כדרכו בקודש** בספריו הקודמים
שנתקבלו בעולם התורה בחיבה. ונתפעלתי שאחז בשאלה
קטנה, ועשה מזה ספר שלם!

והנני לברך את ידידי הנעלה שחפץ ה' בידו יצליח להוציא ספר זה לאור עולם לזכות את הרבים, ויזכה בעז"ה להמשיך בעבודתו הקודש לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, ולהיות רועה נאמן לעדתו ולכל הנלווים אליו, מתוך נחת ושמחה והרחבת הדעת.

הנהגת הנהלת המוסד
ביום 10.12.1991

זעילוי נשמות

אבי מורי
עטרת ראשי

האי חסיד האי עניו
הרה"ח הנעלה והמפואר
מוה"ר יעקב אלעזר ז"ל

בן הגאון הצדיק
רבי שלמה זלמן פרידמאן ז"ל
אב"ד ראקושהדי יצ"ו

גלב"ע ד' שבט תשס"ב לפ"ק

ת.נ.צ.ב.ה.

זעילוי נשמות

אמי מורתי
עטרת ראשי

האשה החשובה והצנועה
אצילת הנפש וטובת לב נפלא
מרת סעריל שיינדל ע"ה

בת הרה"ח

מו"ה מאיר דוב ווידער ז"ל

אב"י בסיועט יצ"ו

גלב"ע כ"א אדר ב' תשע"א לפ"ק

ת.נ.צ.ב.ה.

שיחות התחזקות ודברי התעוררות שנאמרו בימי בין המצרים שנת תשס"ד בלשון הקודש

כל שלא נבנה ביהמ"ק בימיו כאילו נחרב בימיו

נאמרו בסוף שיעור פרקי אבות

שבת פרשת מטות מסעי

אנו נמצאים כעת בעיצומם של ימי "בין המצרים",
שהמה הימים שנתייחדו לכך, שבהם מוטל
עלינו לקונן להתאבל ולהצטער על חורבן בית
מקדשנו ותפארתנו שנחרב ונשרף.

בראש דברינו נפתח פתח להתבונן היטב במאמר
חז"ל המרעיד את נימי הנפש (ירושלמי יומא
פ"א ה"א): כל שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו
נחרב בימיו.

הבה ונתבונן במאמר נורא זה, אם בזמנינו כעת היה
בית המקדש בנוי לתלפיות על מכונו, וזוכים
היינו לראות בעיני בשר את השראת השכינה

באיתגליא, ורואים היינו את הכהנים בעבודתם, את הלויים בדוכנם, ואת ישראל במעמדם, בהקרבת הקורבנות, ורואים כהן גדול בתפארתו ובהדרו מלובש בשמונת בגדי כהונה, ואת האורים ותומים, ואת כל העוז וחדווה במקומו, וכולנו נמצאים בשמחה וחדווה עילאית, ובאיזה מצב מרומם ונעלה היינו שרויים - והנה באו גויים בנחלתנו, טמאו את היכל קדשינו, וגבר יד האויב ושלח אש בבית תפארתנו ושרף את בית מקדשנו, והיינו רואים בעיני בשר איך שבית חיינו נהפך למאכולת אש.

הלא פלצות הייתה אוחות אותנו והיינו כולנו משתטחים על הארץ בבכי זעקה ויללה עד לב השמים, ועיני עיני ירדה מים על שבר בת עמנו, האם היינו יכולים ומסוגלים להחזיק מעמד? האם לא היה מתפלץ לב כל אנוש בקרבו בראותו כבלע את הקודש מול עיניו?! הלא כל ראש היה לחלי וכל לבב היה דווי!

אבל אנו כבר שרויים בגלות זה זמן זמנים טובא, וחורבן ושריפת בית המקדש היה לפני כאלפיים שנה, ולא זכינו לראות מקדש על מכונו, וגם לא ראינו את חורבנו כאשר באו גויים בנחלתנו ושרפו אותו, אז איך נוכל להתאבל ולהצטער ולקונן

על דבר שלא ראינו בעינינו עיני בשר, והוא מרוחק מאיתנו זה אלפי שנים.

אבל האמת שחז"ל הקדושים דורשים מאיתנו הסתכלות והתבוננות כזאת, במאמרם שאם לא נבנה בימינו הרי זה כאילו "עכשיו" היה לנו בית המקדש בתפארתו, ונחרב ונשרף בימינו לעינינו.

ועוד יותר מכך, איתא בספרים הקדושים שלא די כאילו נחרב בזמנינו, אלא נחשב כאילו אנו "בעצמנו" החרבנו במו ידינו את בית מקדשינו ותפארתנו! כי כאשר בית המקדש לא נבנה בזמנינו, הרי אנו אשמים בזה, והרי זה כאילו כל אחד ואחד מאיתנו הלך בעצמו ושרף את בית המקדש במו ידיו רח"ל.

ובאמת שקשה להגיד את הדברים הללו, כי מי ירהיב עוז בנפשו, וכי מי מסוגל לעשות הדבר הנורא הזה בעצמו, הלא כל שהוא מזרע ישראל, ואפילו היהודי השפל ביותר, ופושע ישראל הגדול ביותר, לא הייתה עולה על דל מחשבתו לשלוח יד בבית אלוקינו, אבל האמת היא שכיוון שלא נבנה בית המקדש בימינו הרי זה כאילו נחרב בימינו, ופירושו של דבר - אומרים צדיקי אמת, הוא

כאילו אנו בעצמנו גרמנו לכך שישרף בית ה' אלוקנו, רחמנא לישזבן.

אמנם מוטלת עלינו החובה לדרוש ולחקור מה עלינו לעשות, מהו העבודה הנדרשת בימים אלו, ימי בין המצרים, כדי שנזכה לראות שוב את בית המקדש בנוי לתלפיות רם ונישא, לראות מה נתבאר בדברי חז"ל ובספרי היראים, ומה נוסף בספרי החסידות הקדושים בעבודה הרצויה, למען נזכה לצאת מהגלות המר הזה לגאולה האמיתית והשלימה, מבירא עמיקתא לאיגרא רמה, לראות את בית המקדש יורד כולו באש מן השמים, במהרה בימינו.

והתשובה לכך היא שעלינו לדעת מה שאיתא בספרי הקודש, שאחד מן העיקרים והיסודות שמוטל עלינו לעשותם, כדי שעל ידם נזכה לגאולה השלימה, ולבנין הבית המקווה, היא לקוות ולצפות לישועת ה', ולקיים מאמר חז"ל "צפית לישועה", והדברים מפורשים בחז"ל (ילקוט שמעוני איכה רמז תתקצ"ו) וז"ל: אמר לפניו, רבש"ע שמא אין חזרה לבנים, אמר להם אל תאמרו כך, יש דור שהוא מצפה למלכותי מיד הם נגאלים, שנאמר "ויש תקוה לאחריתך נאום ה' ושבנו בנים לגבולם, עכ"ל.

והבה ונחשוב חשבונו של עולם באמת לאמיתו, האם אנו באמת מחכים ומצפים לגאולה השלימה? אומרים אנו "אחכה לו בכל יום שיבוא", האם זה אכן כך? האם אנו אכן מחכים מצפים ומשתוקקים לגאולה? דיינו אם נחשב חשבונו של עולם, האם שפכנו תפילות בקשות ותחנונים מעומק הלב שנזכה כבר לסיום הגלות לבנין הבית ולביאת משיח צדקנו?! עד כמה באמת כואב ודואב ליבנו על כך שעדיין עבר קציר כלה קיץ ועדיין בן דוד לא בא! - ואפילו בימי בין המצרים שמיוחדים המה לכך, כמה אנו משתוקקים ומיחלים לראות בישועת ה', שמהרה יבנה בית המקדש - כמה געגועים יש לנו לביאת המשיח! האם אנו כולנו תקווה וצפיה לישועה, ודואבים ודואגים מדוע עדיין בן ישי לא בא?! כמה אנו רוצים בעומק קירות הלב לראות את האיש אשר הוא פקיד על כל בשורות טובות - אליהו הנביא זכור לטוב - לשמוע מפיו את הבשורה הטובה לה מייחלים בני ישראל זה קרוב לאלפיים שנה, והנה הוא מבשר ואומר, הנה מלך המשיח בא, והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם.

ולו יצויר שעכשיו שומעים אנו קול שופרו של משיח המהדהד על ראשי ההרים, ומלך

המשיח עומד על גג בית המקדש ומכריז לאמור "ענויים הגיע זמן גאולתכם". כמה יהודים היו מתמלאים באושר ושמחה עד אין קץ, ושמחים וצוהלים ואומרים "זה היום שקוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו", ופיהם מתמלא שבח ושירה לבורא עולמים רם על כל רמים שבשפלנו זכר לנו, והנה הוא פורק אותנו מצרינו כי לעולם חסדו. או שמא ושמא רבים היו חושבים, האם זה כדאי לעזוב עכשיו הכל ולנסוע כעת לארץ ישראל, אולי בזמן מאוחר יותר, אולי אחרי החופש הגדול, אולי עוד חודש חודשים או שנה שנתיים...

הלא זה הוא חורבן בית המקדש בימינו! שפשוט איננו מצפים באמת, ואיננו משתוקקים ומחכים להרמת קרן משיחך והרמת קרן ישראל עמך, ואולי לכן לא נבנה בימינו.

הרי אין דבר העומד בפני הרצון, וכיוון שלנו חסר ברצון הפנימי, לכן עדיין לא זכינו לגאולה, כי אם היינו רוצים ומשתוקקים באמת, אז וודאי ללא שום ספק, בורא העולם לא היה מעכב את גאולתנו ואת פדות נפשנו, והיה שולח לנו את משיח צדקנו שיבוא לגאלנו, היהודים בעצמם מונעים את עצמם להגיע לסוף וקץ לצרותנו, ולתחילה וראש לפדיון

נפשנו, ובמו ידיהם דוחים שוב ושוב את בנין בית המקדש, כיוון שאין אנו מצפים ומחכים לו באמת.

הרי שכינתא בגלותא - גיוואלד! - ולמה אין אנו מתאווים מצפים ומשתוקקים לגאולה, ולמה אין אנו כואבים ודואבים על צער השכינה שהיא בגלות?! מי יכול להאמין מציאות כזאת? הבה נתאר לעצמנו על אחד ששמע שאביו מולידו נאלץ לצאת לגלות, ולא רק זאת, אלא אף גם זאת שבית אביו נשרף ונחרב, והפך לעיי חרבות, ואילו הבן יושב בביתו רגוע ושליו, בו בזמן שהאב הולך כאשר תרמילו על כתפו, נע ונד מעיר לעיר וממקום למקום, האם יתכן שהבן יוכל לילך ללון על משכבו ואפילו לילה אחת, וכי יוכל הבן לאכול ולשתות, וכי יערב לו אכול ושתו. הרי הוא יהפוך שמים וארץ ויעשה כל טעדקי שבעולם להשיב את אביו אל מקומו ולבנות את ביתו, ואפילו אם זה הבן שונא את אביו, או שהבן הוא אדם רע לב וקל דעת, הרי כשחושב ומתבונן מה עובר כעת על אביו, הרי היה מתהפך על משכבו ולא היה מוצא מנוח לנפשו - היתכן כזאת שאביו מולידו נמצא בגלות בבגדים קרועים נע ונד, ולו עצמו לא חסר כלום, ויושב במנוחה ובשלווה.

שכינתא בגלותא! הרי אבינו מלכנו נמצא בגלות, ביתו חרב והיכלו נשרף, האם אנו ישנים עכ"פ בימים אלו עשרה רגעים פחות מכאב לב ודאבון נפש - זהו סיבת החורבן בימינו, וזהו הסיבה שעדיין לא נבנה בית המקדש, כי לא איכפת לנו ולא דואב ליבנו ולא חשכו עינינו על כך.

וסיפר הרה"ק בעל לב שמחה" מגור זצ"ל: פעם בעת נסיעתו של אבי [הרה"ק בעל "אמרי אמת" זצ"ל], שמעתי ש"החפץ חיים" זצ"ל פונה אליו בדרך ושואל אותו, על מה שאנו אומרים בתפילת שמונה עשרה בתפילת מודים "כי מחכים אנחנו לך", האם באמת כך הוא המצב, האם באמת אנו מחכים, הלא צריך להרגיש שחסר ולהשתוקק לכך.

והוסיף בעל "לב שמחה" זצ"ל ואמר, החפץ חיים הרים את כפות ידיו למעלה וחזר על השאלה "האמנם מחכים"...

וכשנתבונן באמת הרי אנו דומים לאותם בורים ועמי ארצות שהיו בשנים קדמוניות, שלא ידעו ולא הבינו מימינם לשמאלם מהו הגלות ומהו הגאולה ומה זה משיח.

וכמו המעשה הידוע, על הרה"ק בעל "מאור עינים" זי"ע שהלך בדרך והגיע לאכסניה אחת, בעל

האכסניה שהיה יהודי פשוט ותמים, נתן לו חדר ללון, ויהי באמצע הלילה שומע בעל האכסניה בכיות עצומות מחדרו של בעל ה"מאור עינים", חשב הלה אולי האורח לא מרוצה מהחדר, שואל את זוגתו, האם שמו לו מצעים כרים וכסתות נקיים, האם נתנו לו לאכול טרם הלך לישון, ענתה לו שהכל נתנו לו, סעודה לאכול, כרים וכסתות נקיים, ומגבות נקיות, נכנס בעל האכסניה אל תוך החדר, ורואה את בעל ה"מאור עינים" כשהוא יושב על שרפרף נמוך ובוכה בכי תמרורים, שאלו בעל האכסניה לפשר הבכייה, האם חסר לו דבר או שמא כואב לו משהו.

ה"מאור עינים" שראה מולו יהודי פשוט בתכלית, הרגיעו וענה לו שאין הסיבה תלויה בו כי האכסניה היא נפלאה, וברוך ה' אני חש בטוב, רק בכיתי על חורבן בית המקדש, וביקשתי והפצרתי בתפילה על ביאת המשיח שיבוא לגאלינו, בעל האכסניה כלל לא הבין על מה ה"מאור עינים" מדבר, ועל מה הוא שח.

והסביר לו ה"מאור עינים" באריכות ובטוב טעם ודעת לפי הבנתו הדלה של אותו בעל האכסניה, שפעם היה לנו בית המקדש ושם הקריבו

קרבנות והיה לנו כהן גדול, וכל העמים יראו ופחדו מבני ישראל, ועכשיו בעוונותינו הרבים נחרב ונשרף בית המקדש, וגלינו מארצנו לבין הגויים, ואנו ככבשה אחת בין שבעים זאבים הרוצים לבלענו חיים, ואנו סובלים צרה יגון ואנחה מהקוזקים הרשעים, לכן מתפללים אנו בחצות לילה לפני מלך א-ל רם ונישא שישלח לנו את משיח צדקנו, וניפדה מכל הגלויות, ונעלה לירושלים ברננה.

אמר לו בעל האכסניה: אמנם סובל אני גם לעיתים מהקוזקים הרשעים, אך אלך ואשאל את זוגתי מה דעתה על כך, לעזוב את כל האכסניה עם כל הצאן ולעלות לארץ ישראל, לירושלים עיר הקודש, ולהיפטר מכל הקוזקים הרשעים. הלך להתייעץ עם זוגתו, חזר ואמר ל"מאור עינים", ששוחח עם זוגתו על כך, ועלה בדעתה רעיון נפלא, שהקב"ה ישלח את המשיח ויקח לירושלים את כל הקוזקים שעושים לנו צרות, ואנחנו נמשיך לשבת כאן על האדמה לבטח...

וכעין זה מסופר שהיה פעם בור ועם הארץ אחד, שהלך לשמוע דרשה מדרשן שהגיע לעירו, וכשחזר הביתה שאלה אותו אשתו מה אמר אותו בעל דרשן, ענה לה שאמר שעוד יגיע פעם זמן,

שיבוא אחד שנקרא "משיח", ויאסוף את כל היהודים מכל קצוות תבל, אנשים נשים וטף, ונארוז את כל חפצינו, ונצטרך לילך ולנסוע לארץ ישראל ושם נישאר לעולם ועד, אמרה לו האשה, אל תחשוש מאומה והסר דאגה מלבך, הלא יש לנו רבי גדול שאנו מסתופפים בצילו, וידוע הוא כבעל מופת גדול שביטל כבר כמה וכמה גזירות רעות, ובעזרת ה' הוא יבטל גם את הגזירה הזאת שנקראת משיח...

נעים זמירות ישראל דוד המלך אומר בתהילותיו (תהלים כב, ב): רחוק מישועתי דברי שאגתי, ובביאור הפסוק ישנו משל נפלא מהרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זי"ע: מעשה במלך אחד שכעס על בנו ושילחו לגלות לארץ מרחקים, אחרי מספר שנים נכמרו רחמיו של המלך על בנו השרוי בגלות, שלח לו המלך מכתב, ובו נכתב שיכול הוא לבקש ממנו דבר אחד ויהא הדבר חשוב וגדול ככל שיהיה ימלא את מבוקשו.

כעבור זמן מה שלח לו הבן מכתב חזרה לאביו, המלך נתמלא שמחה בראותו שבנו שולח לו מכתב בחזרה, פתח המלך המכתב וקורא את הנכתב בו, ומתחיל לבכות בכי תמרורים, שאלו לו משרתיו היושבים ראשונה במלכות בכיה מה זו

עושה, אמר להם המלך כתבתי לבני מכתב שיכול לבקש כל מה שיחפוץ, ומה ביקש, "מגפיים חדשות וטובות", כי במקום שהוא שוהה שם יורד שלג עז והכפור גדול, וזקוק הוא למגפיים, גיוואלד! הרי נתתי לו פתח של תקווה, שיוכל לבקש לחזור לארמון המלוכה, ומה הוא מבקש, מגפיים, אפילו מה לבקש אינו יודע...

והנמשל הוא נורא, שיש זמנים של "עת רצון" שאז יכולים לבקש מאבינו שבשמים ככל אשר נחפוץ, וימלא את משאלותנו במידה טובה וגדושה, ומה מבקשים על דברים גשמיים, במקום לבקש על הישועה האמיתית והגאולה השלימה, וזה פירוש הפסוק בתהלים (תהלים כב, ב): רחוק מישועתי דברי שאגתי - שרחוקים המה מלבקש על הישועה האמיתית בשאגתם אל ה', ומה מבקשים המה, צרכים גשמיים, כי אינם מצפים לישועת ה', לכן אומר רבונו של עולם: "גם על זה שכן ביקשו לא אתן להם מבוקשם".

איתא בספרים הקדושים שלעיתים יש ליהודים טענות על קודשא בריך הוא, מדוע אינם נענים בתפילתם, בבחינת 'גם כי אזעק ואשווע שתם תפילתי', הגם שגם הגויים מתפללים ובוכים, הלא

הם מבקשים על מפלתן של ישראל, ולמה דמעות הגויים לא יתבטלו ברוב דמעוניהן של ישראל השופכים דמעות כמים, ומדוע אינו מאזין לקול בכיות עמו ישראל.

והתשובה היא, שהם מתפללים על עניני גשמיות כמו הגויים, וממילא דמעות הגויים ודמעות ישראל חד הם, על עניני גשמיות, וכלל גדול שנינו (חולין צח:): מין במינו לא בטיל, ואם היו יודעים ומתפללים על גלות השכינה ועל גאולתן של ישראל, וודאי שאז דמעוניהן של ישראל היו מבטלים את דמעות הגויים.

אמרו חז"ל (סנהדרין יז:): אין בן דוד בא עד שיכלה פרוטה בכיס. ומבאר בסה"ק "ישמח משה", עד שיפסיקו להתפלל על ענינים פרטיים, ויכלה פרטיות מכיס הלב, ויבקשו את ה' אלוקיהם ואת דוד מלכם.

וכן על הפסוק (תהלים קיג, ט): אם הבנים שמחה - מפרש הרה"ק בעל "אמרי חיים" זי"ע, א"ם - ראשי תיבות "א'ליהו מ'שיח", ר"ל, מתי אכן יבואו "משיח ואליהו", כאשר בני ישראל ישמחו ויחכו לקראת בואם.

וזהו העבודה המוטלת עלינו בימים אלו "ימי בין המצרים", להתחזק בצפיה לישועה, וזה הסיבה שלא נבנה עדיין בית המקדש, כיוון שלא מתפללים ולא מפצירים בתפילה על כך, ואם נתפלל ונבקש ונפציר מעמקי קירות הלב, אז וודאי שבורא עולם יטה אזניו אל שוועתינו ובקשתינו, וישלח לנו את משיח צדקינו במהרה בימינו אמן.

איך שייך להתגעגע לבית המקדש

נאמרו בסוף שיעור פרקי אבות

שבת פרשת דברים - שבת חזון

אנו נמצאים כעת בשבת חזון, ימים ספורים לפני תשעה באב, ושוחחנו כבר בארוכה, שהעבודה המוטלת עלינו באלו הימים היא להתחזק בעבודה הקדושה של "צפית לישועה" - לצפות ולחכות, לקוות ולהתגעגע לגאולה השלימה. ועלינו לבקש להפציר ולהתחזק בתפילה, לבוא אל המלך מלכו של עולם, לבקש ולהתחנן לו על עמו הנתונים בצרה ובשביה, ועל שכינת עוזו הנמצאת בגלות המר הזה קרוב לאלפיים שנה.

ואחר הדברים האלו שאמרנו, שאלני אדם אחד: וכי איך אפשר להשתוקק ולצפות לדבר שמעולם לא ראינו ולא היה לנו, בשלמא אם היה לנו הזכיה לראות בעינינו, את בנין בית המקדש בתפארתו, כהנים בעבודתם לוויים בדוכנם וישראל במעמדם, ואחר ראינו כל זאת, היה נחרב ונשרף לעינינו, היה שייך להשתוקק ולצפות לזה, אבל אנו שלא ראינו את כל זאת, ולא זכינו לראות את בית המקדש בתפארתו, איך יכולים אנו לצפות לזה, וכי שייך להשתוקק לדבר שלא ראינו! וכי שייך לבכות לחכות ולצפות לדבר שאיננו יודעים מה הוא! כמו שלא שייך להתגעגע ולבכות על סבא רבא שנפטר לפני כמאה וחמישים שנה, הרי כולנו בני איש אחד נחנו, וכולנו בני אברהם יצחק ויעקב, וכי בכינו והצטערנו על הסתלקותם, כמו שבוכים על קרוב משפחה שנפטר זה עתה.

והתשובה לכך הוא, שחסר אצלנו הידיעה האמונה, וההרגשה, שכל הקשיים והנסיונות, שעובר עלינו, הן בכלליות והן בפרטיות, הן ברוחניות והן בגשמיות, הכל נובע ממקור אחד וסיבה אחת, ושורש אחד להן, שאנו נמצאים בגלות, ואין לנו בית המקדש, וכל התירוצים האחרים והסיבות הנוספות שנדמה לנו שהם הגורמים לקשיים שלנו ולמצוקות

שלנו, הם לא יותר מדמיון בעלמא, ומעשה שטן היא כדי שנשכח שאנו בגלות.

המשכן נקרא "משכן עדות", ואיתא ברש"י הק'

(ויקרא כד, ג): שהוא עדות לכל באי עולם

שהשכינה שורה בישראל - המשכן היא עדות שיש השראת השכינה בישראל. ולכאורה אם המשכן היא עדות לכל באי העולם, היה צריכים לשומו במקום גבוה רם ונישא, על ראשי ההרים, לעיני כל העמים, ולא במדבר. ועוד שהרי היה המשכן מוקף בשבעת ענני כבוד, ואף אחד לא יכול לראותו, ומכל מקום כתוב להדיא שזה היה עדות לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל, וצריך להבין מהו "העדות" בזה.

רק התשובה היא, שהמצב והמעמד הנפלא

ברוחניות ובגשמיות של בני ישראל, ומדרגות

הקדושה העליונה, זהו העדות שכולם ראו, וקרני האור שבקע מהמשכן השפיע שפע קדושה וטובה לכל באי העולם, וזה ראו כל העמים כי השכינה שורה בישראל.

והנה המעמד והמצב של בני ישראל כעת, הנסיונות

הקשים, והצרות ברוחניות ובגשמיות, זה

עדות וסימן שאין השראת השכינה בישראל, כיון שאנו בגלות ואין לנו בית המקדש. הן אמת, לכל דבר בפני עצמו יש כאילו "סיבה" חיצונית, כשמישהו חולה - זה בגלל סיבה כזאת, והקושי בפרנסה - זו מסיבה אחרת, ושיש נסיונות קשים ברוחניות, ואין לנו חיות דקדושה והרגשים בקיום המצוות - זה בגלל הרחוב המטמא, ושאין חלילה הצלחה בחינוך הבנים והבנות - המלמדים והמחנכים אשמים. ושוכחים דבר אחד, ששורש והיסוד של כל הקשיים והצרות הם מכיוון שאנו נמצאים בגלות ואין לנו בית המקדש.

והסיבה שאין לנו דביקות הבורא, ואיננו מרגישים מתיקות נועם המצוות, היא כיוון שיש לנו כתם שנשמתנו מטומאת העוונות, ואין לנו האפשרות להקריב קרבן, לנקות את הנשמה ולטהרנו מחטאותינו, ולכן לא מרגישים דביקות הבורא.

ואותה הסיבה היא כל מצב האומה הישראלית, הנחשבת כצאן לטבח יובל, להרוג ולאבד ולמכה ולחרפה, כיון ששכינתא בגלותא, כי בזמן שבית המקדש היה קיים, לא היה לאף צר ומשטין שליטה על בני ישראל.

איתא בשערי תשובה לרבינו יונה (אות ה'), שבזמן שבית המקדש היה קיים, היה כל רגע ורגע מעמד הר סיני בדרגת הנבואה ולמעלה מזה, וכעת חסר גילוי האור האלוקי שהאיר והזריח, והשפיע שפע קודש, שפע טובה וברכה לכל בני ישראל בכל מקומות מושבותיהם,

לכן אמנם נכון הדבר שקשה להשתוקק ולצפות לדבר שמעולם לא היה לנו ולא ראינו, ולא היה לנו הזכיה, אבל הצרות של כלל ישראל, אנו כן רואים ויודעים, וצרות של כל יחיד ויחיד אנו כן מרגישים, ולב יודע מרת נפשו, כמה חבילין דמעיקין מונחים על צווארו.

ואם יבוא אחד, ואמור יאמר, שאצלו הכל הולך כשורה ברוחניות ובגשמיות, הרי אינו אלא בעל דמיון, די לנו לזכור את הקשים מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף, כמה נסיונות עובר על האדם עד שמביא לחם לפי הטף, בנפשו יביא לחמו, והסיבה והשורש של כל הדברים הקשים והצרות והיסורים היא אחת, בגלל שאנו בגלות ואין לנו בית המקדש! וזהו הבריה התיכון המבריה מקצה אל הקצה, ולכן כל קושי וכל צער וכל נסיון שעובר על האדם ברוחניות ובגשמיות, יידע שמזה הכל נובע, ולכן צריך להצטער לבכות, ולהשתוקק

ולצפות שיאמר לצרותינו די, על ידי בנין בית המקדש.

איתא בספר בית אברהם שהשתוקקות לדבר, הוא יותר גדול וחשוב מהדבר עצמו, וכל התפילות של השתוקקות וצפיה כגון "ולירושלים עירך ברחמים תשוב", ובמוסף של שלש רגלים "אבינו מלכנו גלה כבוד מלכותך עלינו", וכל התפילות של ההשתוקקות והצפיה הם יותר גבוהים רמים ונשגבים מעצם הקרבת קרבנות.

וכתוב בספר נתיבות שלום, שזה עצמו שיהודים מצפים ומשתוקקים לבנין בית המקדש, זאת גופא היא ההתחלה של בנין בית המקדש.

ממילא בימים אלו של בין המצרים, שהעבודה הרצויה היא צפיה לישועה, מזה גופא מתחיל הבנין בית המקדש השלישי.

ובפרט בתשעה באב שזה יום מיוחד לקונן על חורבן הבית, וכתוב בספר אוהב ישראל (דברים - שבת חזון) בשם המדרש שלא היה יום מועד כיום שנחרב בית המקדש, וגם איתא שמשיח צדקנו נולד בתשעה באב, כי כאשר משתוקקים באמת ומצפים ומיחלים, אזי מתחיל מיד להיבנות הבית המקדש השלישי.

יעזור השי"ת שנעשה ההכנות הנכונות ליום הזה, ונזכה כולנו עוד בזו השנה לראותו, והתקיים בנו התפילה "ותחזינה עיננו בשובך לציון ברחמים" בעיני הבשר שלנו במהרה בימינו אמן.

משנכנס אב ממעטים ימים הרעים "בשמחה"

נאמרו בקידושא רבא
שבת פרשת מטות מסעי

היום בירכנו בברכת החודש את חודש אב, ואמרו חז"ל (תענית כו:): משנכנס אב ממעטין בשמחה - וידוע ביאור הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, שעל ידי שמחה אפשר למעט את הימים הרעים הללו. וצריך להבין את עומק דבריו הקדושים, הן אמת נכון הדבר ששורש החסידות היא לעבוד את ה' בשמחה, וחסידים ואנשי מעשה השתדלו להיות שרויים תמיד בשמחה ובטוב לב, אבל אין מקרא יוצא מידי פשוטו, והרי הלכה מפורשת היא שהימים האלו אינם ימי שמחה אלא ימי אבילות וצער, כמו שנפסק הלכה למעשה בשולחן ערוך (או"ח סי' תקנ"א) שימים אלו - תשעת הימים - אסורים בדברים המביאים לידי שמחה, כי משנכנס אב ממעטים בשמחה. וצריך

לבאר את דברי קדשו של הבעש"ט הקדוש, שמדבריו משמע שצריכים להיות בשמחה באלו הימים.

והנה בספר נאות דשא מביא עובדא, שכאשר הרה"ק רבי מנדל מווארקא זי"ע בנו של הרה"ק רבי יצחק מווארקא זי"ע, ישב שבעה, הגיע לנחמו הרה"ק בעל "אבני נזר" מסאכטשוב זי"ע, ואמר לו: "אבל" היא ראשי תיבות 'א"יך ב"ן ל'יסטיג', שאלו מהיכא תיתי, ענה לו ה"אבני נזר": זה הרי רש"י מפורש במסכת סוכה, ונענע לו הרה"ק מוורקא בראשו, כאומר קבלתי את דבריך.

התלמיד חכמים שהיו שם, חיפשו איה מקום כבודם של דברי רש"י אלו במסכת סוכה ולא מצאו. ואכן המגיה את הספר כתב שבמסכת סוכה אין כזה רש"י, ובמסכת סנהדרין אולי יש רש"י בדומה לזה, אמנם שמעתי מהאדמו"ר מטאלנא-ירושלים שליט"א, שאכן יש כזה רש"י במסכת סוכה, ויודע על איזה רש"י התכווין בעל האבני נזר, שבמסכת סוכה (דף כה.) יש נידון בגמרא אם אבל חייב בסוכה או לאו, כותב רש"י שם, שאבל אינו חייב לצער את עצמו אלא משום כבוד המת, אז אם רש"י אומר שאבל אינו חייב לצער עצמו, אז הוסיפו הצדיקים נדבך על כך, שאם אינו חייב לצער עצמו, יכול להיות בשמחה...

אבל עדיין צריכים אנו למודעי, איך הולכים יחדיו הני תרתי, הן להיות שרוי בשמחה ובחדווה, והן להיות שרוי בצער על חורבן בית המקדש, ועל צער השכינה, ועל עם ה' כי נפלו בחרב. ובנוסף עלינו להבין איך נכנס שמחה בימי אבילות, ושמחה בתשעת הימים.

והנה האריכו צדיקי אמת, וחרטו הדברים בעט ברזל ועופרת בספריהם הקדושים, בגודל החובה להתבונן בצרת החורבן וגלות השכינה, להזיל דמעות כמים על הגלות הארוכה, אשר זה ימים ושנים רבים אשר עדיין בן דוד לא בא, ולקונן ולהתאבל ולהתעצב על חורבן הבית המקדש, וכן איתא להדיא בשולחן ערוך בתחילת חלק אורח חיים (ס' א ס"ג), שראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג על חורבן בית המקדש.

ומאידך הן ידוע מפי ספרים וסופרים בחומר הדבר להיות בעצבות ומרה שחורה, ודיינו אם נזכיר מה שכתב הרה"ק בעל "בית אהרן" מקרלין זי"ע במכתב קודש: עצבות אמנם אינה עבירה, אבל מה שעצבות יכולה להביא, אף עבירה בעולם אינה יכולה להביא - ועוד האריכו רבות צדיקי הדורות בחיוב הדבר להיות שרוי בשמחה תמיד בכל זמן

ועידן, והדברים הלא המה כתובים באש שחורה על גבי אש לבנה בכל ספרי החסידות.

וכדי להבין כל זאת, לבל יראו דברי רבותינו הקדושים כסותרים וחולקים על הלכה פסוקה בשולחן ערוך ח"ו, נביא משל שיאיר את עינינו בסוגיא זו, שרבים וגם טובים נבוכים בזה, ונראים להם הדברים כתרתי דסתרי אהדדי המה.

פעם שמעתי משל נפלא בשני אנשים שנכנסים לתוך חדר "אוצר הספרים", ולנגד עיניהם עומדים וגם ניצבים מאות ואלפי ספרי קודש בכל מקצועות התורה, לשניהם יכול להיות מכך לב נשבר וחלישות הדעת - כל כך הרבה ספרי קודש יש, ואנחנו איננו יודעים מכל מה שכתוב שם מאומה.

אבל למעשה נפרדים דרכיהם, אחד מהם מתייאש תיכף וגומר בדעתו, לימוד התורה אינו מיועד לא בשבילי, אני איני מסוגל להיות תלמיד חכם, כי רואה אני שהתורה ארוכה מארץ מידה, ואין לי תוחלת ותקווה לדעת וללמוד את כל דברי תלמוד תורתך. אמנם השני אינו מתייאש, ואומר לעצמו "אתחיל ללמוד לאט לאט, ובסופו של דבר קובץ על יד ירבה", ותיכף למחשבה מעשה, ומתחיל ללמוד דף אחרי דף, מסכתא אחר מסכתא, ספר אחר ספר,

וממילא פרוטה לפרוטה מצטרפת, וקובץ על יד ירבה עד שנהיה צורבא מרבנן ותלמיד חכם מופלג. וכמו שאמרו חכמים במדרש (ויק"ר י"ט, ב'): מי שטיפש אומר, מי יכול ללמוד את התורה, נזיקין ל' פרקים, כלים ל' פרקים, מי שפיקח מהו אומר, הריני שונה שני הלכות היום שני הלכות למחר, עד שאני שונה את כל התורה כולה.

והסבר החילוק בין שניהם, שאמנם כאשר שניהם נכנסו וראו ספרים כה רבים, היה להם חלישות הדעת ולב נשבר, רק הראשון הוא מלא בעצבות ומרה שחורה, ופירושו של עצבות זה לחיות רק בהווה, שאין שום תקווה, אין שום עתיד, מה שהיה הוא שיהיה, ונשאר בעצבות ובמרה שחורה, ולכן אינו מתקדם ונשאר במצבו הראשון. אבל השני מסתכל על העתיד, יש לו תקווה ואחרית טובה, הוא אמנם שבור בקירבו ומלא מרירות, וכואב לו הדבר שעדיין חסר לו רבות בידיעת התורה, אבל כולו תקווה ומסתכל וצופה אל העתיד שבעזרתו יתברך יידע עוד ללמוד, וזה מרירות טובה בריאה ומבורכת, כי מגיע על ידה ללימוד התורה וידיעת התורה.

וסימן זה צריך שיהיה בידינו, אם נשארים בעצבות ומתייאשים ולא עושים שום פעולה, כי

חושבים רק על ההווה, הרי זה מרה שחורה ועצבות, שאין גרוע הימנה, וזה אסור אפילו בתשעת הימים ואפילו בתשעה באב, אבל מרירות עם תקווה שחושב על העתיד שבעזרתו יתברך יהיה טוב, זה מותר ואף חובה, וזה חלק בלתי נפרד מעבודת ה'.

והנה כאשר האדם נפטר לבית עולמו, וודאי הקרובים אליו עצבים, אבל אם מרימים ידיים ביאוש, כאילו העולם עוצר מלכת, ואינו יכול להמשיך הלאה בשיגרת החיים, כי חושב רק על זה, דבר זה הוא עצבות ומרה שחורה שאסור, ועל זה כתב רש"י "אינו חייב לצער עצמו", החיים צריכים להמשיך הלאה, רק צריך לחשוב "איך הוא משלים את החסרון שהשאיר אחריו הנפטר", וזה אפשרי רק אם האדם שמח ומרגיש תקווה וצופה אל העתיד, אז אפשר לתכנן את החיים הלאה.

אבל כאשר אדם עצב ומדוכדך, אין יכולים לעשות עמו כלום, אם האדם שרוי במרה שחורה ורוצה רק שהבריות ירחמו עליו, אין מה לעשות עמו וזה אינו רצון ה' - וודאי שצריך לקונן ולהתאבל על האדם שנפטר אבל צריך חדות החיים להמשיך הלאה, צריך חיות בעצמו, שמהלב נשבר ומהמרירות צריך לצאת משהו, ולצאת מחוזקים ולהיות בשמחה,

ולא להיות שבורים ועצבים, ולחיות רק בהווה, שמזה צריך לברוח כבורח מפני האש.

והנה ידוע מהרה"ק החוזה מלובלין זי"ע, שכאשר המלך גולה מארמון המלוכה, למרות הצער הנורא, אבל יש בזה גם שמחה עצומה שהמלך נמצא בינינו. וכאשר האדם שרוי בשמחה ויש לו חדות חיים, הרי יעשה כל טעדי שבעולם כדי שהמלך יחזור ויבנה את ארמון המלוכה, אבל כאשר אדם שרוי בצער בעצבות ובמרה שחורה, וחושב רק על ההווה, ומתייאש ואומר מה אפשר לעשות, לא זאת הכוונה הרצויה בצער זה שצריך להצטער על חורבן בית המקדש, כי מזה צריך להתרחק ולברוח כמפני האש, כי זה עצבות ומרה שחורה שבגנותה דיברו וכתבו כל צדיקי הדורות.

אלא על האדם להיות מלא תקווה שבמהרה יבנה בית המקדש ולחכות ולצפות לגאולה השלימה כמאמר החובות הלבבות "החכם אבלו בליבו וצהלתו בפניו".

ואם נרצה לסכם את דברינו במשפטים קצרים - מהו העצבות שאסורה, ומהו השמחה שמחויבת - אפשר לומר כך: עצבות היא שמסתכל רק על ההווה ואינו חושב על העתיד שייטב מצבו

ומעמדו, וזה אסור בתכלית ואפילו בתשעת הימים. ושמחה היא שלמרות מצבו בהווה, הרי פניו כלפי העתיד שבעזרתו יתברך יצא מאפילה לאור גדול, וזה מותר ומצווה אף בתשעת הימים.

ואני טרם אכלה לדבר, אוסיף עוד דבר מה על קצה המזלג, מעט צרי ומעט דבש, שאפילו באלו הימים שאנו מתאבלים על החורבן - אלו תשעת הימים - אמנם בשעת עשיית מצווה, על האדם להיות בשמחה, ובפרט על כך עלינו לשמוח, שגם בזמן הגלות אנו זוכים לעשות את מצוות ה', ללמוד תורתו הקדושה וללכת בדרכיו ולעשות רצונו יתברך.

ועלינו להסתכל על העתיד, שבמהרה יבנה בית המקדש, יהודי צריך לקוות לישועת ה' ולעשות כל מה שבכוחו כדי שבמהרה יבנה בית המקדש, במהרה בימינו אמן.

השמחה הגדולה בשבת חזון

נאמרו בקידושא רבא

שבת פרשת דברים - שבת חזון

איתא בספר הקדוש "תפארת שלמה" שהשבת הזו, שבת חזון, היא השבת הגבוהה והנשגבה

יותר מכל שבתות השנה, והמעלה שיש בשבת זו אין בכל שבתות השנה. והטעם לזה כי בזמן שבית המקדש היה קיים, היה השראת השכינה, והיחוד לעילא היה בכל זמן ועידן, ממילא היה לשכינה הקדושה שמחה וחדווה רבה, ובשבת קודש היתה השראת השכינה גדולה קצת יותר, והיחוד לעילא היה חזק קצת יותר, אמנם כשנחרב בית המקדש וכלל ישראל בגלות, ושכינתא בגלותא, אומר הקב"ה "עמו אנכי בצרה", וכביכול השכינה גם בגלות.

אמנם זה דווקא בימות החול, שחסר בהשראת השכינה וביחוד לעילא, אבל בשבת קודש יש כן יחודא לעילא לשכינה הקדושה, ואינה שרויה בגלות, וממילא השמחה לשכינה הקדושה בשבת בזמן הגלות היא גדולה מאוד, כי בימות החול אין לה יחוד ובשבת קודש יש לה יחוד. ולכן בזמן שבית המקדש היה קיים, לא היה המרחק מימות החול לשבת כל כך גדול, כי גם בימות החול היה היחוד, אמנם כעת בזמן הגלות, המרחק מימות החול לשבת קודש הוא עצום ורב.

וכל שכן בימי בין המצרים, שבני ישראל אבלים מקוננים על חורבן המקדש, אז "עמו אנכי בצרה" והשכינה בצער יותר ויותר, אבל בשבת קודש,

שאין אבלות בשבת, ואין מקוננים ומתאבלים, והשכינה הקדושה בשמחה רבה כי יש את היחוד לעילא, ואינה בצער ואינה בגלות, אז השמחה בשבת הזאת של תשעת הימים היא עצומה, כי המרחק הוא גדול יותר מכל שבתות השנה.

וכמו שאומרים בלכה דודי "רב לך שבת בעמק הבכא" - עמק הבכא הכוונה לבין המצרים, אז רב לך "שבת", מלשון "שבת", שיש אז שבת גדולה, שביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו, כי השכינה הקדושה עולה מעמק הבכא לכסא הכבוד.

והנה גם בספר "מאור ושמש" כתוב כדברים האלו וז"ל: "מה שאומרים הקדושי עליונים שבתות שבין המצרים גבוהים עד למאוד, נראה לי מפני שששת ימי החול שבין המצרים הם נמוכים מאוד והם בקטנות עד למאוד, וידוע שבשבת קודש הוא עליית העולמות, ויש עליה לכל ששת ימי החול, ממילא יובן ששבתות שבין המצרים הם גבוהים עד למאוד, לפי שיש עליה לכל הדברים שהיה בקטנות עד למאוד ונתעלו עד למעלה למעלה. משא"כ בשבתות של כל ימי השנה - שאין ששת ימי החול קטנים ונמוכים למאוד - ממילא אין עליה

גדולה כשבתות שבין המצרים, שנתעלו כל הדברים שהיו מטה מטה בעמקי התהום למעלה בקדושה, עכל"ק

והרי לך שני נביאים - בעל התפארת שלמה ובעל המאור ושמש - המתנבאים בסגנון אחד, בגודל שגב ימי השבתות של בין המצרים, ורום ערכם, כיוון שההבדל ההפרש והמרחק בין ימות החול לשבתות הוא גדול עד למאוד.

ולכן מוטל על בני ישראל החובה לשמוח בשבתות הקודש אלו בשמחת השכינה, בשמחה גדולה ועצומה, כמאמר הפייטן "אוהבי ה' המכחים בבנין אריאל ביום השבת שישו ושמחו כמקבלי מתן נחליאל, והדברים זקוקים לביאור - הרי היהודים רק "מכחים" לבנין אריאל, ועדיין לא זכו לכך, ומדוע זה "שישו ושמחו".

ומבואר בספר "נתיבות שלום", שהפשט בזה הוא כך: אוהבי ה' המכחים בבנין אריאל, כי כל ימות השבוע בני ישראל מקוננים ואבלים על כך שאנו בגלות ומצפים ומכחים, אמנם ביום השבת קודש הם ששים ושמחים, כי אז יש יחוד לעילא - "כמקבלי מתן נחליאל" - כמו בזמן מתן תורה שאז

היה היחוד לעילא באופן נעלה ביותר, אפילו שלא היה אז בית המקדש. ואפילו משכן ה' עדיין לא נצטוו לבנותו.

ובאמת אחד הדברים שחסר לנו בעוונותינו הרבים בזמן הזה - שאין לנו בית המקדש בנוי על מכוננו - היא הרגשת השמחה של מצווה, השמחה והתענוג בעבודת ה' היא הדבר שחסר לנו בגלות, אמנם יש לנו תורה ומצוות שאנו זוכים לקיימם, אבל חסר לנו התענוג הרוחני העילאי בלימוד התורה, והשמחה הרוממה בקיום המצוות, להתענג על ה' וליהנות מזיו שכינתו, המתיקות והתענוג בעבודת ה' זה חסר לנו בגלות, וזהו שהתאוננו בני ישראל בבכותם על נהרות בבל - "על ערבים בתוכה תלינו כינורותינו" - שחסר לנו העריבות והמתיקות בתורה ומצוות - ועל דא קא בכינא - זה חסר לנו, וממילא חסר לנו השמחה,

וכעת בשבת קודש שלשכינה הקדושה יש שמחה למעלה, ובני ישראל שמחים עמה, ממילא זה סגולה נפלאה שבורא עולם ישפיע לנו טעם ומתיקות בשבת קודש ובלימוד התורה וקיום המצוות, כמו שיסד רבי אהרן הגדול מקרלין בזמר הנשגב י-ה אכסוף: השבת נעם הנשמות והשביעי

עונג הרוחות ועדן הנפשות להתעדן באהבתך
וביראתך.

ואיתא בחז"ל (ראה תוספתא תענית פ"ג הי"ד) שלעתיד
לבוא יהיה תשעה באב, היום טוב הגדול
ביותר, ושבט הרי משפיע לכל ימות השבוע כמאמר
הזהר הקדוש (יתרו פח ע"א) "ומינה מתברכין כל שיתא
יומין", וכתב בספר "זכרון אליעזר", שלכן השבת
הזאת היא השבת הנעלה ביותר, כי בזה השבוע
יהיה היום טוב הגדול ביותר, והשבת הזה היא
משפיע ליום טוב הגדול ביותר.

ויהי רצון שבאמת נזכה שעוד בשבוע הזה יהפוך
לנו ה' את יום הצום ליום הגדול ביותר, מיגון
לשמחה ומאבל ליום טוב הגדול, ותחזינה עינינו -
עיני בשר - בשובך לציון עוד בזה השבוע! וליראות
בבנין בית המקדש בב"א.

במה מתנחם הקב"ה, ובמה מתנחמים בני ישראל

נאמרו בקידושא רבא
שבת פרשת ואתחנן - שבת נחמו

הפטרת השבוע נפתחת בפסוק: נחמו נחמו עמי
יאמר אלוקיכם - ולבאר כפל הלשון,

"נחמו נחמו", איתא מהמגיד מקוזניץ זי"ע, על פי מה דאיתא שכאשר נחרב בית המקדש באו מלאכי השרת לנחם כביכול את הקב"ה, והשיב להם הקב"ה למלאכיו: באם אתם רוצים לנחמנו, אזי תנחמו את בני אהובי, הלא הם כלל ישראל, ועל ידי שתנחמו את בני ישראל, זאת תהיה נחמתי.

ואפשר לומר באופן אחר קצת, שאם אדם נאבד לו דבר שהיה לו, אפשר לנחמו, אבל אם לא חסר לו כלום ואינו שרוי באבילות, מה שייך לנחמו. והנה כאשר נחרב בית המקדש אז אם הרגישו בני ישראל שחסר להם בית המקדש, אזי שייך לנחמם, אמנם באם עובר תשעה באב ואינו עושה רושם כלל, מה שייך לנחמו, וזהו "נחמו" - באם אתם רוצים לנחמנו, אומר הקב"ה למלאכי השרת, אזי רק אם "נחמו עמי" - רק אם שייך במציאות לנחם את בני ישראל, דהיינו שמרגישים שנאבדה להם וחסר להם הבית מקדש, שמרגישים צער באובדן הבית המקדש, אז אפשר לנחם כביכול את ה', אבל אם בני ישראל לא מרגישים כלל בחורבן בית המקדש, ואינם מצטערים בחסרונו, אזי איני יכול לקבל תנחומים, רק כשבני ישראל מרגישים את צער החורבן, אזי יכול אני לקבל תנחומים.

וכמאמר הרה"ק מלכוביץ זי"ע, במה אפשר לנחם את בני ישראל "נחמו עמי" - שהם עמי - עם הנבחר, בניו אהוביו של מקום, בני מלכים, "יאמר אלוקיכם" - שהקב"ה יכול לומר "אני ה' אלוקיכם", ובנים אתם לה' אלוקיכם, ואפילו במצב הגרוע ובשפל המדריגה, אתם עדיין בניו ונשאתם עם הנבחר, וזה גופא הוא הנחמה.

מתי אפשר להיחשב ולהיות במעלת העם הנבחר, כאשר מתנהגים כעם הנבחר, בהתנהגות המתאימה לבן מלך, והבה נראה אחד שיש לו אב שביתו נשרף באש, ולבן לא איכפת לו כלום וכי זה בן המלך, אם ליהודים לא איכפת כלום מחורבן הבית וכי אפשר לקרוא להם עם הנבחר בניו של מקום, כאשר לא נוגע בליבותם הצער הגדול על שריפת בית אלוקינו, ואינם מרגישים שום צער האם אפשר לקרוא להם עם הנבחר.

"נחמו נחמו", מתי אפשר לנחם אותי - אומר הקב"ה, - כאשר יש באפשרות לנחם את בניו, דהיינו שכואב להם חורבן הבית המקדש, וחשים ומרגישים את הצער והחיסרון, וזה גופא הנחמה שאפשר לנחם את הקב"ה, ואז אפשר לנחם גם את בני ישראל כשמרגישים את האבידה, וזה עם הנבחר.

איתא מהרה"ק רבי שלמה מקרלין זי"ע, שהדבר הגרוע ביותר כאשר יהודי לא חש ומרגיש שהוא בן המלך, וממילא שכאשר חש אדם ומרגיש את גודל הצער בחורבן בית המקדש, הרי יעשה כל מה שביכולתו כדי שיבנה בחזרה הבית המקדש, ועל ידי זה נזכה לבנין בית המקדש בב"א.

השמחה לאחר תשעה באב, ולשמחה מה זו עושה
נאמרו בקידושא רבא
שבת פרשת עקב

אנו נמצאים כעת באמצע "שבעה דנחמתא", שבעה שבועות של נחמה אחרי תשעה באב.

ישעיהו הנביא אומר (סו, י): שמחו את ירושלים וגילו בה כל אוהביה, שישו איתה משוש כל המתאבלים עליה, פירוש הפסוק, שכל המתאבלים על חורבן בית המקדש יהיו עתה בשמחה, והדבר צריך הסבר לשמחה מה זו עושה, וכי זכינו כבר לבנין הבית, הלא עדיין בגלות אנן ובחשוכא שרינן, אז איך אפשר לשוש ולשמוח.

וכמאמר העולם שבשלושה ימים הראשונים אחרי פטירת אדם ל"ע לא הולכים לנחם את

האבל, רק אחרי שלשת ימים שבהם הוא שרוי בצערו, אז באים הידידים והקרובים לנחמו ולחזקו ולעודד את רוחו, וכי יעלה על דעתו של מאן דהוא ללכת אל בית האבל, ולפצוח עמו בריקוד.

והנה אנחנו ביום אחרי תשעה באב, כבר בחצות היום, מותרים בשמחה, ורוקדים ושמחים, כי הלא כך כתוב בנביא ישעיהו "שישו איתה משוש כל המתאבלים עליה", שכל אלו שהיו בצער ובאבילות עכשיו ישמחו וישישו.

אלא איתא באור החיים הקדוש, ומקורו בחז"ל (ראה ברכות ה.) שיסורים המה טובה גדולה לאדם, כי ייסורים מכפרים על עוונותיו של האדם, ורוחץ את האדם מטומאת וחלאת עוונותיו, ונותן לו האפשרות לזכות לחיי העולם הבא, והלוואי שלא היינו צריכים להגיע לייסורים כדי לכפר את חטאותינו, אבל זהו חסד ה' שאפשר לכפר את העבירות על ידי ייסורים בעולם הזה.

וכדוגמת האדם שנוקק לילך לרופא כדי לעבור טיפול או ניתוח קשה כדי להציל את חייו, האם זהו טוב בשבילו או לא? וודאי שהאדם היה שמח אלמלא היה נצרך להגיע לרופא, אבל אם האדם צריך להגיע לרופא שירפאהו ממחלתו

ויגאלהו מיסוריו ואין לו בנמצא רופא, מה גדול צער, וזהו חסד ה' שיש בנמצא רופא טוב שירפאהו.

והאמת שמצב זה שיש רופא שהוא שליח טוב, שמרפא את האדם, ולעיתים אף מצילהו ממוות ומרדת שחת, זהו מחסדי ה' על בריותיו שנתן רשות לרופא לרפאות.

וזהו עומק ענין הגלות, זה אפשרות שניתן לנו, שנזכה להגיע לעולם התיקון, כל חורבן בית מקדשנו ושגלינו מארצנו ושנתרחקנו מעל אדמתינו, כל זה הוא הכנה לגאולה כי לולא יסורי וצער הגלות, וכל הרפתקאי דעדו עלן, לא היינו יכולים לזכות לגאולה ולהגיע ליום שכולו ארוך, יום שהצדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה, יום שמלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים.

וכך כתב סניגורן של ישראל בספרו הקדוש "קדושת לוי" על מגילת איכה, וזל"ק: אפס בלתך גואלינו לימות המשיח, כלומר כשיבוא משיח צדקנו במהרה בימינו, אז יתגלה שכל המאורעות שהיו בגלות לנו, הכל היה הכנה לגאולה, כי עתה בגלות אינו נראה, אבל בזמן גאולה יתגלה זאת שהכל היה הכנה לגאולה, וזהו "אפס בלתך" - כלומר היום אינו

יודע זאת, כי אם הקב"ה, שהכל הוא הכנה לגאולה, וזהו "אפס בלתך גואלינו לימות המשיח", עכל"ק הנצרך לעניינינו.

ואיתא בחז"ל (ב"ר מד, כא) שאברהם אבינו פעל אצל בורא עולם שיהיה לישראל גלות במקום יסורי גיהנום. וגם אמרו חז"ל (סנהדרין לז.) שגלות מכפרת על עבירות, הלוואי שלא היינו צריכים להגיע לזה, אבל זה חסד ה' שעל ידי הגלות נזכה לבנין בית השלישי, אילולא הגלות לא היינו זוכים להגיע לבנין השלישי, וזהו השמחה והששון שהנביא ישעיהו אומר לנו לשמוח, שאחרי שכבר נמצאים אנו בגלות ואחרי חורבן בית המקדש, אזי יהיה לנו הזכות לבנין בית השלישי, ולעולם התיקון, ולגאולה שלימה שאין אחריה גלות, כאותו ניתוח וטיפול קשה שעובר האדם, ועל ידי זה יוכל להרפא ולילך על רגליו כאחד האדם אשר הוא עושה על כן סעודת הודאה,

ולכן בתשעה באב איתא בחז"ל (ראה תוספתא תענית פ"ג הי"ד) שיהיה יום טוב, ואף בתקופת בית שני היה תשעה באב יום טוב, כיון שרק בזכות החורבן והגלות זוכים לגאולה שלימה ולעולם התיקון דייקא,

ועל פי זה יובן מה שאמר הנביא מיכה (ג, יב): ציון שדה תחרש - למה כתוב 'תחרש' - "חרישה" ולא "חורבן", כי "חרישה" היא נראית גם כחורבן והפיכת האדמה, אבל זהו לתכלית ואחרית טובה, שעל ידי החרישה גורמים שהשדה נהפכת לטובה יותר וראויה לזריעה מחודשת, ומוכנת לגדל ולצמוח הימנה פירות נאים ומשובחים, וזהו פירוש הפסוק: ציון שדה "תחרש", שכל החרישה והחורבן היא לתועלת הצמיחה, על ידי זה נזכה לבנין בית המקדש בב"א.

**יכולים להשיג את הקסטה (טעיף)
של כל השיחות
אצל "ובלכתך בדרך לזיכוי הרבים"
1-845-783-7900**

שיחות התחזקות ודברי התעוררות שנאמרו בימי בין המצרים שנת תשס"ד באידיש

כל שלא נבנה ביהמ"ק בימיו כאילו נחרב בימיו

נאמרו בסוף שיעור פרקי אבות
שבת פרשת מטות מסעי

מ'האלט שוין בין המצרים, די טעג זענען מיוחד
צו קלאגן אויפ'ן חורבן בית המקדש.
ליגט אויף אונז א געוואלדיגע געוואלדיגע פליכט זיך
גוט מתבונן זיין אין די הייליגע חז"ל (ירושלמי יומא פ"א
ה"א): כל שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב
בימיו.

קען מען זיך דען פארשטעלן אז אויב בזמנינו וואלט
געווען א בית המקדש און מיר וואלטן זוכה
געווען צו זעהן מיט אונזערע פליישיגע אויגן כהנים
בעבודתם ולוים לשירים ולזמרם, מיר וואלטן זוכה
געווען צו זעהן ווי מ'איז מקריב קרבנות, מיר וואלטן
געהאט א כהן גדול מיט די אורים ותומים, קען מען

זיך דען פארשטעלן די געוואלדיגע שמחה וואס מיר וואלטן געהאט.

קען מען זיך דען פארשטעלן אז אויב אין די זעלבע צייט וואלט מען געדארפט צוקוקן מיט די זעלבע פליישיגע אויגן ווי די הייליגע בית המקדש פלאקערט, וואלט מען דאס דען געקענט אויסהאלטן?! וואלט דען נישט יעדער איינער צושמאלצן געווארן אויף שטיקער?! אבער דאס זאגן אונז חז"ל, אז אויב לא נבנה בית המקדש בימיו, איז דאס כאילו מיר וואלטן היינט געהאט א בית המקדש און דאס וואלט חרוב געווארן היינט פארנט פון אונזערע אויגען!

און נאך מער שטייט אין די הייליגע ספרים, לא די - נישט גענוג וואס ס'איז כאילו ס'וואלט חרוב געווארן די בית המקדש בזמנינו, נאר עס ווערט גערעכנט כאילו אונז אליין וואלטן פארברענט די הייליגע בית המקדש! אויב די בית המקדש איז נישט אויף געבויט בזמנינו, זענען אונז שולדיג! ס'איז כאילו יעדער איינער פון אונז וואלט געגאנגען און אנגעצידען דעם בית המקדש רח"ל.

ווער וואלט זיך דערוואגט צו טוהן אזא מין זאך! זאל זיין דעם גרעסטער כופר, א שייגעץ,

וואלט קיינער נישט גע'חלומ'ט צו טוהן אזא זאך, אפילו מען וואלט איהם אונטער געקויפט פאר טויזענטער דאלער וואלט ער אפילו א הוי-אמינא נישט געהאט! איינער וואס האט א אידישע מאמע און א אידעשע באבע וואלט עס קיינמאל נישט געטוהן!

אבער פון דעסטוועגן, אויב לא נבנה בית המקדש בימינו, איז דאס כאילו יעדער איינער אין דעם דור וואלט גענומען א בלאו-טורטש און אונטער געצינדען דעם בית המקדש רח"ל!

אויב אזוי וואלט דאך יעדער איינער געדארפט לויפן און שנעל אויף בויען דעם בית המקדש. אבער נישט דאס מיינט מען, מען מיינט נישט אז יעדער זאל נעמען העלצער און אויף בויען דעם בית המקדש, אויב דאס וואלט עס געמיינט, וואלט עס שוין לאנג אויף געבויט געווארן, עס וואלט שוין געווען א קאמיטעי, עס וואלט שוין געווען נדבנים פאר אלע כלי בית המקדש.

נאר מ'מיינט גאר עפעס אנדערש. דער בית המקדש דארף אויף געבויט ווערן פון אויבן, אונזער עבודה אין די דאזיגע טעג איז זיך גוט מתבונן צו זיין, ווי אזוי קען מען אונז צו ברענגען אז דער בית

המקדש זאל אויף געבויט ווערן, וואס טוהען מיר אז דורך דעם איז מען מונע אז דער בית המקדש זאל אויף געבויט ווערן, אז עס ווערט גערעכנט אז אונז אליין זענען מחריב דעם בית המקדש בשתי ידיים.

נאר איינער פון די עיקר זאכן איז דער ענין פון צפית לישועה, ווארטן אויף די ישועה. ווארטן מיר טאקע אויף דעם? בענקן מיר טאקע אויף דעם? מיר זאגן טאקע "אחכה לו בכל יום שיבא", אבער וויפיל שלאף האט מען דען פארלוירן אויף דעם וואס מיר האבן נאך נישט דעם בית המקדש?!

און אפילו אין ימי בין המצרים, וויפיל בענקן מיר זיך טאקע נאך דעם? וויפיל וויל מען? וויפיל קרענקט מען? אויף וויפיל ווארט מען - הלואי הלואי - זאל שוין אויף געבויט ווערן דער בית המקדש! וויפיל געגועים האבן מיר אז משיח זאל שוין קומען? וויפיל אידן זענען טאקע דא, וואס אויב מ'וואלט געקומען צו זיי אין געזאגט "דאס איז דאס, מ'פאקט פעקלעך און מען פארט שוין קיין ארץ ישראל, א איין וועג טיקעט", וויפיל אידן וואלטן זיך באמת געפרייט דערמיט? אדער וואלט מען געגבן א טראכט צו עס לוינט זיך טאקע די געשעפט, צו יעצט איז טאקע די צייט, אפשר זאל מען ווארטן ביז נאך די

סיזען. וויפיל אידן וואלטן טאקע געהאט א שמחה אמיתי בשלימות? מען קען דאס ציילן אויף איין האנט, און אפשר דאס אויך נישט! דאס איז דער חורבן בית המקדש בימינו! מ'ווארט נישט אויף דעם!

ממילא, אויב אידן וואלטן טאקע געווארט אויף דעם, וואלט אוודאי דער אייבערשטער נישט געשטאנען אין וועג, ווייל אין דבר העומד בפני הרצון, אז ס'איז דא א רצון וואלט עס שוין געווען, נאר ס'פעלט דער רצון הפנימי, די אידן אליין זענען מחריב דעם בית המקדש בשתי ידיים.

שכינתא בגלותא! געוואלד! ווער קען זיך פארשטעלן אז איינעמס טאטע זאל גיין אין גלות, און זיינ'ס א קינד זיצט זיך אין די אייגענע הויז און ס'פעלט איהם גארנישט, בשעת זיין טאטע דארף זיין נע ונד פון איין שטאט צום צווייטן? איז דען דא א מעגליכקייט אז דער קינד זאל קענען דורך שלאפן א נאכט? קען דען דאס קינד עסן א סעודה ווי עס דארף צו זיין? שלינגט זיך איהם געהעריג? זאל ער זיין א שייגעץ, אדער אפילו א קאלטע בריה, אפילו איינער וואס האט פיינט דעם טאטן, א שלעכט קינד, אבער ווען ער גיבט זיך א טראכט און ער איז זיך מתבונן, וואס גייט פאר יעצט מיט זיין טאטע,

וואלט ער צוגאנגען אויף שטיקער! ער וואלט אינגאנצן צוטרייסלט געווארן! עס איז שוידערלעך! זיין טאטע גייט אין גלות און איהם פעלט גארנישט...

שכינתא בגלותא, דער הייליגע טאטע איז אין גלות! אבינו מלכנו, דער מלך מלכי המלכים הקב"ה איז אין גלות! קען מען שלאפן ווי עס דארף צו זיין? האט מען פארלוירן פאר דעם פינף מינוט שלאף? וויינט מען זיך אויס אויף גלות השכינה ווי עס דארף צו זיין? קען מען עסן געהעריג? דאס איז דער חורבן בזמנינו! דאס הייסט אז מיר האבן גענומען א שוועבעלע און אונטער געצינדען דעם בית המקדש רח"ל. דאס מיינט, כל שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב בימיו!

דער הייליגער מאור עינים זי"ע איז אנגעקומען אין א שטאט, איז ער איינגעשטאנען אין א קרעטשמע, ווי מ'האט איהם דארט געגעבן א שיינע צומער. אינמיטן דער נאכט הערט דער בעל הבית ווי דער מאור עינים וויינט, האט ער געמיינט אז ער איז נישט צופרידן מיט עפעס, האט ער געפרעגט זיין ווייב צו זי האט איהם געגבן נייע בעט געוואנט, זאגט זי, יא, און אויך פרישע האנטיכער, אויך א פיינע סעודה האט ער געהאט. דער בעל הבית האט איהם נישט

געוואלט שטערן, האט ער געווארט ביז אינדערפרי, און ער פרעגט איהם וואס האט איהם געפעלט אז ער האט אזוי געוויינט.

ענטפערט דער מאור עינים: איך האב געהאט אלסדינג, נאר איך וועל דיר מסביר זיין פארוואס איך האב געוויינט. האט ער איהם אנגעהויבן צו פארציילן, אז עס איז אמאל געווען א בית המקדש, ס'איז געווען א כהן גדול, ס'איז געווען א אורים ותומים, מ'האט געקענט ברענגען א קרבן פאר'ן הייליגען באשעפער. ער האט איהם מסביר געווען די געוואלדיגע עבודה וואס איז פארגעקומען אין די צייטן פונ'ם הייליגען בית המקדש, און ליידער ליידער איז דער הייליגער בית המקדש פארברענט געווארן. אידעשע קינדער זענען אין גלות, קוק וויפיל מיר ליידן פון די קאזאקן. אונז בעטן און וויינען אז דער אייבערשטער זאל שוין שיקן משיח, און אלע פון אונז זאלן אויסגעלייזט ווערן פון גלות און גיין קיין ארץ ישראל, און שוין מער נישט ליידן פון די גוים.

דער איד איז נשתומם געווארן פון דעם געדאנק, און האט געזאגט: איך לייד טאקע אויך אסאך פון די קאזאקן, אבער איך וויל זיך גיין איבער רעדן

מיט מיין ווייב, זעהן וואס זי האט צו זאגן איבער דעם. איז ער צוריק געקומען צום מאור עינים און געזאגט: איך האב זיך דורך גערעדט מיט מיין ווייב, און זי האט א מורא'דיגע עצה, זאל טאקע משיח קומען, אבער זאל ער נעמען אלע קאזאקן קיין ארץ ישראל, און מיר וועלן איין מאל פאר אלעמאל פטור ווערן פון זיי...

ס'איז געווען אמאל אן עם הארץ וואס איז געגאנגען הערן א דרשה, קומט ער אהיים, פרעגט איהם זיין ווייב, וואס האט דער בעל דרשן געזאגט. ענטפערט ער, אז עס וועט אמאל קומען א צייט אז ס'וועט קומען איינער וואס הייסט משיח, און ער וועט צאמנעמען נעמען אלע מענטשן, אנשים נשים וטף, מ'וועט אלע פאקען פעקלעך און מ'וועט אלע פארן קיין ארץ ישראל און בלייבן דארט לעולם ועד. זאגט איהם זיין ווייב, זארג זיך נישט, מיר האבן א גרויסע רבי, ער איז א גרויסע בעל מופת, ער וועט שוין מבטל זיין די גזירה.

דוד המלך זאגט אין תהלים (כב, ב): רחוק מישועתי דברי שאגתי. זאגט רבי יחזקאל קאזמירער זי"ע א געוואלדיגע משל אויף דעם. עס איז אמאל געווען א קעניג וואס איז געווען ברוגז אויף זיין זוהן, האט

ער איהם אוועק געשיקט אין גלות אויף א ווייטע פלאץ, נאך עטליכע יאר האט זיך דער קעניג מרחם געווען, האט ער איהם געשריבן א בריוו אז ער קען זיך אויסוועלן איין זאך, און דאס וועט ער טוהן פאר איהם.

נאך א שטיק צייט באקומט דער קעניג צוריק א בריוו פון זיין זוהן, האט זיך דער קעניג מורא'דיג געפרייט, און ער מאכט אויף דעם בריוו און הייבט אן צו ליינען, און ער הייבט אן צו וויינען ממש ווי א קינד.

פרעגן די משרתים, פארוואס וויינט דער קעניג, דער קינד האט דאך געשריבן א בריוו? זאגט דער קעניג, איך האב איהם געגבן א געלעגענהייט צו בעטן איין זאך אין דער וועלט, און ער שרייבט מיר א בריוו אז ער דארף א שאוול אויס צו קערן די שניי, ווייל עס איז דא אסאך שניי ביי איהם. זאל איך דען נישט וויינען? איך האב איהם געגבן א געלעגענהייט זיך אויס צו בעטן איין זאך, האט ער געקענט בעטן אהיים צוקומען! און ער גייט און ער בעט פאר א שאוול! ער ווייסט שוין נעבעך נישט אויף וואס צו בעטן, איז אפילו דער שאוול וועל איך איהם שוין אויך נישט געבן.

דער נמשל איז מורא'דיג, ווען מיר האבן אן עת רצון, און אידישע קינדער קענען זיך אויסבעטן וואס זיי ווילן, איז "רחוק מישועתי דברי שאגתי", די אידן זענען אזוי ווייט פון די ישועה, אז מען ווייסט אפילו נישט אויף וואס צו בעטן! מען האט א געלעגענהייט צו בעטען אז דער אייבערשטער זאל אינז אהיימנעמען, און מ'בעט אויף שטותים און נארישקייטן, ממילא זאגט דער אייבערשטער "וועל איך דאס אויך נישט געבען פאר זיי"...

שטייט אין ספרים הקדושים, אז אידן האבן טענות כביכול צום אייבערשטער, פארוואס הערט ער נישט אויס די געוויינ פון אידישע קינדער, הגם די אומות העולם וויינען אויך, זיי בעטען אויף די מפלה פון די אידן ר"ל, אבער פאר וואס זאלן זייערע טרערן נישט בטול ווערן אין די טרערן פון אידישע קינדער?

נאר דער תירוץ איז, אז וויבאלד אידן בעטן אויף שטותים און הבלים, קומט אויס אז די טרערן פון די גוים און די טרערן פון די אידן זענען די זעלבע זאך! איז דאך עס מין במינו, און ס'שטייט אין חז"ל (מסכת חולין צ"ח ע"ב) אז מין במינו לא בטל. אבער אויב וואלטן אידן געבעטן אויף גלות השכינה און אויף

משיח, וואלטן זיכער בטל געווארן אלע טרערן פון די גוים.

ס'שטייט אין חז"ל (מסכת סנהדרין צ"ז ע"א): אין בן דוד בא עד שיכלה פרוטה מן הכיס. טייטשט דער "ישמח משה" זי"ע, אז דאס מיינט אז די "פרטיות'דיגע ענינים וועלן זיך ענדיגן פון די כסא של לב, משיח וועט נישט קומען ביז דער מענטש וועט אויפהערן בעטן פאר "פרטיות'דיגע" זאכן, עניני גשמיות, נאר ער וועט בעטן אויף גלות השכינה, און דעמאלט וועט משיח קומען.

אזוי אויך אופן פסוק (תהלים קי"ג, ט): אם הבנים שמחה, טייטשט דער "אמרי חיים" זי"ע, אז "אם" איז ר"ת א'ליהו מ'שיח, ווען וועלן זיי קומען, "הבנים שמחה", ווען מען וועט זיך באמת מיטפרייען מיט זיי, און נישט זיך בענקן נאך אייגענע געשעפטן וכדו'.

ממילא דאס אלעס וואס אונז שמועסן מיר, איז די עבודה אין די דאזיגע טעג, זיך מחזק זיין אין דער ענין פון "צפית לישועה", צו וויסן אז וועגען דעם ווערט נישט אויפגעבויט די בית המקדש, ווייל מ'ווארט נישט גענוג אויף דעם, מ'קרענקט נישט אויף

דעם, מ'בעט נישט אויף דעם! און אז אידן וועלן בעטן אויף גלות השכינה, וועט דער אייבערשטער צו הערן צו אינזערע תפלות, און אזוי וועלן מיר טאקע זוכה זיין צו די גאולה שלימה ואמיתית בבנין בית המקדש במהרה בימינו אמן.

איך שייך להתגעגע לבית המקדש

נאמרו בסוף שיעור פרקי אבות
שבת פרשת דברים – שבת חזון

מ'האלט יעצט שבת חזון, געציילטע טעג פאר תשעה באב, די טעג זענען מיוחד צו קלאגן אויפ'ן חורבן בית המקדש. מ'האט שוין געשמועסט אז דער עיקר איז צו בענקן און צו קרענקן אויף די הייליגע בית המקדש, דער עיקר עבודה איז יעצט דער ענין פון צפית לישועה.

האט מיך איינער געפרעגט, ווי אזוי איז שייך צו בענקן אויף א זאך וואס מ'האט קיינמאל נישט געהאט? בשלמא אילו זכינע, וואלטן מיר געהאט בזמנינו די הייליגע בית המקדש, און מיר וואלטן געזען מיט די פליישיגע אויגן כהנים

בעבודתם ולוים בדוכנם, און נאך דעם וואלט חלילה די בית המקדש גפלאקערט פאר אונזערע אויגן, וואלט געווען שייך א בענקעניש, מ'בענקט זיך נאך די הייליגע בית המקדש.

אבער א זאך וואס מ'האט קיינמאל נישט געהאט, ווי איז שייך א בענקעניש אויף דעם? איז דען שייך צו בענקן נאך אן עלטער זיידע פון 150 יאר צוריק? כולנו בני איש אחד אנחנו, מיר זענען אלע אייניקלעך פון אברהם יצחק ויעקב, האבן מיר שוין אמאל געקלאגט אויף זייער הסתלקות? עכ"פ אויף אזא אופן ווי איינער קלאגט ל"ע אויף אן אייגענע טאטע? אויב אזוי ווי איז שייך צו זאגן אז מ'דארף זיך בענקן נאך דער הייליגע בית המקדש?

נאר די תשובה אויף דעם איז, אז עס פעלט ביי אונז די ידיעה, די אמונה, די הרגשה אז אלע שווערעקייטן וואס א מענטש מאכט מיט, אלע אומבאקוועמליכקייטן, בכלליות ובפרטיות, בגשמיות וברוחניות, אלס שטאמט פון איין מקור איין שורש איין סיבה, ווייל אונז האבן נישט קיין בית המקדש! די אלע אנדערע תירוצים זענען נישט מער ווי אן אויג פארבלענדעניש אז מיר זאלן פארגעסן אז מיר זענען אין גלות.

דער הייליגער משכן ווערט אנגערופן "משכן העדות", שטייט אין רש"י (ויקרא כד, ג), עדות הוא לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל, די משכן איז געווען אן עדות אז ס'איז פארהאנען השראת השכינה ביי כלל ישראל. לכאורה אויב עס איז אן עדות, וואלט מען געדארפט לייגן די משכן אויף אן הויעכע פלאץ, אז די גאנצע וועלט זאל עס קענען זעהן, און ווי האט מען געלייגט די משכן - אין א מדבר פארשטעקט, ארומגענומען מיט זיבן ענני הכבוד, קיינער האט עס נישט געקענט זעהן, נאר די אידישע קינדער, און פון דעסטוועגן איז דאס געווען אן עדות פאר די גאנצע וועלט אז ס'איז פארהאנען השראת השכינה. ווי אזוי שטומט דאס?

נאר דער פשט איז, אז די מצב פון אידישע קינדער, זייערע אומשטענדן ברוחניות און גשמיות, ווי אזוי זיי האבן זיך אויפגעפירט, ווי אזוי זיי האבן געדינט דעם הייליגן באשעפער, די מדריגות הקדושה פון די אידישע קינדער, דאס איז געווען די עדות אז ס'איז פארהאן השראת השכינה ביי די אידן. דער אור, די לעכטיגקייט, דאס האט מען געזעהן אין די גאנצע וועלט, די קרני אור, די שטראלן פון לעכטיגקייט האט משפיע געווען שפע איבער די גאנצע וועלט.

די היינטיגע אומשטענדן וואס אידן מאכן מיט, ברוחניות ובגשמיות, די סארט נסיונות וואס אידישע קינדער גיין דורך, דער מצב פון די וועלט, די צרות פון די וועלט, דאס איז אן עדות אז ס'איז נישט פארהאן קיין בית המקדש.

אבער אויף יעדע זאך האט מען א תירוץ, אז מ'פילט נישט גיט איז דער דאקטאר שולדיג, אז מ'האט נישט פרנסה איז דער קאמפיטישאן שולדיג, אז מ'פילט נישט דביקות הבורא ומתיקות המצוות איז דער גאס שולדיג, אז מ'איז נישט מצליח מיט חינוך הבנים זענען די מלמדים שולדיג. אבער ער פארגעסט איין זאך, אז דער שורש אויף אלעמען איז איין זאך - איין זאך איז שולדיג - אז מ'האט נישט קיין בית המקדש! דאס איז שולדיג! אז מ'ווארפט אן איי אויף א איד, איז דער געגענט שולדיג, אז מ'הרג'ט חלילה א איד אין דער גאס, איז שולדיג די פאליסטינע מיט די איטאליענע. מ'פארגעסט אפילו צו דערמאנען בכלל דעם ענין פון חורבן בית המקדש, מ'פארגעסט אפילו צו רעדן פון דעם אז אידישע קינדער זענען אין גלות, און דאס איז דער גרעסטער חורבן פון אלעס!

אז א איד האט א פלעק פון אן עבירה, איז דאס וועגן דעם ווייל מען האט נישט א קרבן לכפר.

און אז מען פילט נישט קיין דביקות הבורא ווי עס דארף צו זיין, איז דאס וועגן דעם ווייל שכינתא בגלותא. בזמן שבית המקדש היה קיים איז נישט געווען פאר קיין שום שונא ישראל קיין שום שליטה איבער די אידישע קינדער.

ס'שטייט אין שערי תשובה לרבינו יונה אות ה', אז בזמן שבית המקדש היה קיים איז געווען יעדע מינוט א בחינה פון מעמד הר סיני, בדרגת הנביאה ולמעלה מזה, עס פעלט היינט די גילוי אור גדול פון אור אלקות וואס האט געשיינט און געבליטשקעט בזמן שבית המקדש היה קיים. איז ממילא, הגם ס'טאקע נישט שייך צו בענקן אויף א זאך וואס מיר האבן קיינמאל נישט געהאט, און באמת האבן מיר טאקע קיינמאל נישט געהאט א בית המקדש, אבער די צרות פון כלל ישראל דאס זעהט מען יא! און די אייגענע פעקל פילט מען!

אויב איינער וועט זאגן אז אלעס גייט ביי איהם כשורה ברוחניות ובגשמיות, איז ער נישט מער ווי א בעל דמיון! וויפיל נסיונות דארף א מענטש דורך גיין ביז ווען ער קען שטעלן ברויט אויפ'ן טיש? איז ממילא אויב א מענטש טוהט איינקערפערן אין זיך די ידיעה און די הרגשה, אז אלעס איז שולדיג איין זאך, ווייל עס איז נישט דא קיין בית המקדש

און אידעשע קינדער זענען און גלות, איז ממילא יעדע מאל ער וועט האבן א שווערעקייט, סיי ברוחניות און סיי בגשמיות, וועט ער זיך בענקן נאכ'ן הייליגען בית המקדש.

עס שטייט אין ספר בית אברהם, אז די השתוקקות פון א איד אויף א געוויסע זאך, איז נאך שטערקער ווי די זאך אליין. זאגט ער, די אלע תפלות פון בענקעניש וואס מיר זאגן כסדר, אזו ווי, ולירושלים עירך ברחמים תשוב, און וואס מיר זאגן ביי מוספין פון שלש רגלים די אלע תפילות פון בענקעניש, אבינו מלכנו גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה, מלך רחמן רחם עלינו, שובה עלינו, איז די אלע תפלות פון בענקעניש זענען בחינות פון קרבנות, און אפילו נאך שטערקער ווי די עצם קרבנות אליין.

עס שטייט אין ספר נתיבות שלום, אז די בענקעניש און די השתוקקות וואס די אידן זענען משתוקק אין גלות אויף די בנין בית המקדש, דאס גופא איז די התחלה פונ'ם בנין בית המקדש.

ממילא אין די טעג פון בין המצרים, וואס די עבודה פון א איד איז "צפית לישועה", זיך טאקע בענקען און משתוקק זיין אויף די בנין בית המקדש, און מיט דעם גופא פאנגט זיך אן די בנין

פון בית המקדש, און בפרט אין תשעה באב, וואס דער טאג איז מיוחד צו קלאגן אויפ'ן בית המקדש. און ס'שטייט אין מדרש (הובא בספר אוהב ישראל דברים - שבת חזון), אז עס איז נישט געווען אזא גרויסע יו"ט ווי דער טאג וואס דער בית המקדש איז חרוב געווארן, ממילא איז די טאג טאקע א יו"ט, ווייל אויב מען בענקט זיך ריכטיג, פאנגט מען אן מיט דעם צו בויען די הייליגע בית המקדש.

זאל דער אייבערשטער העלפן, אז מען זאל מאכן די ריכטיגע הכנה פאר תשעה באב, און מיר זאלן נאך זוכה זיין היי יאר צו זעהן ווי תשעה באב ווערט טאקע א גרויסע יו"ט, און מען זאל זוכה זיין צו ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים, מ'זאל דאס טאקע זעהן מיט אונזערע פליישיגע אויגן, און מ'זאל זוכה זיין צו בנין בית המקדש במהרה בימינו אמן.

משנכנס אב ממעטים ימים הרעים "בשמחה"

נאמרו בקידושא רבא
שבת פרשת מטות מסעי

מען האט היינט געבענטשט חודש אב, און חז"ל זאגן (מסכת תענית כ"ו ע"ב) משנכנס אב ממעטין

בשמחה. ס'איז באקאנט דאס ווארט פון בעש"ט זי"ע, משנכנס אב ממעטין בשמחה, אז מען קען ממעט זיין די שלעכטע טעג דורך שמחה.

באמת דארף מען פארשטיין די עומק הכוונה פון די הייליגע ווערטער, אמת טאקע אז חסידים האבן אייביג געזוכט צו זיין בשמחה, אבער פארט איז דאך אין מקרא יוצא מידי פשוטו, די טעג זענען נישט קיין טעג פון שמחה, די טעג זענען טעג פון אבילות, אין הלכה זעהן מיר אז דברים של שמחה זענען אסור אין די ניין טעג, משנכנס אב ממעטין בשמחה מיינט כפשוטו, איז וואס איז די עומק הכוונה פון די הייליגע ווערטער פון בעל שם הק' זי"ע.

אין ספר נאות דשה ווערט געברענגט א שארפע מעשה. דער הייליגער רבי מענדל מווארקא זי"ע די זוהן פון רבי יצחק מווארקא זי"ע, איז אמאל געזיצן שבעה, איז איהם געקומען מנחם אבל זיין דער אבני נזר זי"ע, האט דער אבני נזר געזאגט פאר איהם: "אבל", איז ר"ת א"יך ב"ין ל'יסטיג. האט אים רבי מענדל געזאגט, מהיכי תיתי. האט ער געזאגט, אז עס איז אן אפענע רש"י אין מסכת סוכה. האט ער געזאגט, יא, דו ביסט גערעכט!

האבן זיך די מענטשן ארום געמוטשעט צו פארשטיין פון וועלכע רש"י ס'האנדלט זיך, און קיינער האט נישט געוויסט. דער מגיה פון אונטן האט שוין געשריבן אז אין מסכת סוכה איז נישט דא אזא רש"י, נאר אין מסכת סנהדרין איז דא אזא ענליכע רש"י, אבער אין סוכה ווייסט ער נישט וואס די כוונה איז.

האב איך געהערט פון טאלנער רבי שליט"א פון ירושלים, אז ער ווייסט פון וועלכע רש"י עס האנדעלט זיך. ס'פארהאנען א רש"י אין מסכת סוכה דף כ"ה ע"ב, דארט איז דא א נידון צו אן אבל איז חייב בסוכה צו נישט, זאגט דארטן רש"י: אבל אינו חייב לצער את עצמו אלא משום כבוד המת. עפעס א נייער דערהער, אז דאס איז אלץ לכבוד המת, אבער ער האט נישט קיין חיוב זיך מצער צו זיין. ממילא אז רש"י זאגט שוין אז ער האט נישט קיין חיוב צו זיין בצער, קענען שוין חסידים צולייגן אז מ'דארף זיין בשמחה.

אבער באמת דארף מען נאך אלץ פארשטיין דער עומק הכוונה, ווי קומט אריין לוסטיגקייט אין אבילות, און ווי קומט אריין שמחה אין די ניין טעג.

נאר ס'איז פארהאנען א בריוו פונ'ם הייליגען קארלינער זי"ע, שרייבט ער: עצבות איז נישט קיין עבירה, אבער וואס עצבות קען ברענגען קען קיין שום עבירה און די וועלט נישט ברענגען. איז באמת, וואס מיינט דאס? מען דארף דאך קלאגן אויפ'ן חורבן בית המקדש, מ'דארף דאך האבן א לב נשבר, איז וואס איז עצבות? וואס איז אסור און וואס איז מותר? וואס מעג מען יא און וואס מעג מען נישט?

האב איך אמאל געהערט א שיינע משל: צוויי אידן קומען אריין אין אן אוצר הספרים, מ'זעהט אסאך ספרים, און ביידע האבן חלישות הדעת, ביידע קענען האבן א לב נשבר און ביידע קענען מאכן א חשבון הנפש און אנפאנגען וויינען: ווי האלט מען אויף די וועלט? קוק וויפול ספרים ס'איז דא, מיר האבן נישט אנגעפאנגען צו לערנען! און ביידע זענען זייער צובראכן ביי זיך. איינער פון זיי לייגט זיך שלאפן, ער צוהט זיך איבער מיט א דאכענע, ער שפארט אויס די גאנצע וועלט, ער וויל פון גארנישט וויסן, ס'איז נישט פאר מיר, איך קען נישט, איך האלט ביי גארנישט, און שוין! דער צווייטער נעמט זיך אבער צו די עבודה, ער פאנגט אן איין דף נאכ'ן צווייטן, איין ספר נאכ'ן צווייטען, און צום סוף האט ער א געוואלדיגע תכלית.

וואס איז דער חילוק פון די צוויי, ביידע קומען אריין צובראכן און ביידע האבן א לב נשבר, נאר דער ערשטער איז פול מיט עצבות, מרא שחורה. עצבות מיינט אז מ'לעבט נאר מיט'ן הוה, ס'איז נישט דא קיין שום תקוה, נישט דא קיין שום עתיד, ער בלייבט מיט'ן עצבות. דער צווייטער אבער לעבט מיט אן עתיד, ער האט א תקוה, ער איז טאקע צובראכן, ער איז במרירות, אבער דאס איז א געזונטע מרירות, ער קומט צו צו עפעס.

דער סימן איז, אויב מען בלייבט מיט די עצבות, איז דאס מרה שחורה און יאוש, און פון דעם דארף מען זיך דערווייטערן, דאס איז אסור, ס'איז נישט מותר אפילו אין די ניין טעג, און אפי' אין תשעה באב אויך נישט. משא"כ מרירות, א לב נשבר, דאס האט א געוואלדיגע תכלית, דאס איז א חלק פון עבודת השם, מען דארף אבער צוקומען צו עפעס, מען דארף האבן א תקוה, מען דארף עפעס טוהן פאר דעם, מען דארף האבן אן עתיד, מען דארף לעבן! דער ערשטער לעבט נישט, דער ערשטער איז פארמאכט, ער בלייבט ביי דעם עצבות, און דאס טויג נישט! עצבות מיינט יאוש, און יאוש איז אסור.

ווען א מענטש גייט אוועק פון די וועלט, אוודאי קלאגט מען נאך איהם, אבער אויב א מענטש

וועט הייבן הענט און זאגן "וועלט איז אויס וועלט",
 ער קען נישט אנגיין ווייטער, ער איז זיך מייאש, דאס
 איז עצבות, נישט דאס מיינט מען! "אינו חייב לצער
 את עצמו", דער חיוב פון אבילות איז נישט נאר ער
 זאל זיך מצער זיין, נאר ער דארף ווייטער לעבן, דאס
 לעבן דארף ווייטער אנגיין און ער דארף זעהן ווי אזוי
 ער קען משלים זיין דעם חסרון.

מיט א ליסטיגע מענטש קען מען גיין צום טיש, מען
 קען מאכן פלענער, מען קען זיך זעצן צוזאמען
 מיט איהם. אבער מיט אן אומיטיגער מענטש קען
 מען דען מאכן פלענער? מיט א באמאכטע מענטש,
 מיט אן עצבות'דיגער מענטש, קען מען זיך זעצן צום
 טיש? ער וויל נאר איין זאך, מען זאל רחמנות האבן
 אויף איהם, מיט איהם קען מען נישט מאכן קיין
 פלענער, ער קען נישט ווייטער אנגיין מיט'ן לעבן ווי
 עס דארף צו זיין.

אבער נישט דאס מיינט דער אייבערשטער! אוודאי
 דארף מען קלאגן נאך דעם מענטש, אבער
 מען דארף משלים זיין וואס עס פעלט! מ'דארף זעהן
 ווייטער אנצוגיין מיט'ן לעבן! מ'דארף האבן א חיות
 אין זיך! מ'דארף האבן א חדות החיים! א מענטש
 קען האבן א לב נשבר, אבער עס דארף עפעס ווערן

פון דעם! עס דארף ווערן שמחה פון דעם! אז מ'בלייבט מיט עצבות און מרה שחורה, דאס איז פייער! און מען דארף אוועק לויפן פון דעם.

ממילא ווען מען קלאגט אויפ'ן חורבן בית המקדש, ס'באקאנט דער משל פונ'ם הייליגן חוזה פון לובלין זי"ע, אז דער קעניג גייט אין גלות איז טאקע א געוואלדיגער צער, אבער מצד שני איז דאס א געוואלדיגע שמחה אז דער מלך איז צווישן אונז, און אז א מענטש האט די שמחה אז דער קעניג איז צווישן אונז, וועט ער טוהן וואס ער קען נאר, אויפצובויען זיין פאלאץ, אבער אויב די מענטש איז בעצבות און ער הייבט הענט, און זאגט "שוין, דאס איז דאס! נישט דא קיין בית המקדש"... נישט דאס מיינט מען! נישט דאס מיינט "קלאגן אויפ'ן חורבן בית המקדש", דאס איז עצבות. און פון דעם דארף מען זיך דערווייטערן! נאר א מענטש דארף האבן א תקוה, ער דארף האפן און בעטן און שטרעבן און ווילן אז דער בית המקדש זאל אויף געבויט ווערן.

דער חובת הלבבות זאגט אז ס'דארף זיין "צהלתו בפניו ואבלו בלבו", און בכלל עבודת השם דארף געטוהן ווערן בשמחה, אפילו אז מ'דארף יעצט קלאגן אויפ'ן חורבן בית המקדש, אבער מ'דארף

האבן א שמחה אז דא אין גלות קען מען לערנען, מען קען דאווענען און מ'קען דינען דעם אייבעשטער. מ'דארף דאס טוהן מיט א געוואלדיגע שמחה, אפילו אין די ניין טעג פון חודש אב! א מענטש וואס איז בעצבות, ער קוקט נישט אויף קיין שום עתיד, ער קוקט נאר אויפ'ן הוה, ס'איז נישט דא קיין בית המקדש, ער הייבט הענט, וועלט איז אויס וועלט!

אבער א איד דארף לעבן מיט א תקוה, מיט א האפענונג, און האפן אז די בית המקדש זאל אויף געבויט ווערן, און טוהן וואס ער קען נאר צו זעהן אז דער בית המקדש זאל צוריק אויף געבויט ווערן - אויפצובויען דעם פאלאץ פונ'ם קעניג וואס געפינט זיך יעצט צווישן אונז. און אז מ'וועט גיין מיט דעם מהלך וועט מען זוכה זיין בעזר השם צו דער בנין בית המקדש במהרה בימינו אמן.

השמחה הגדולה בשבת חזון

נאמרו בקידושא רבא

שבת פרשת דברים - שבת חזון

דער שבת איז שבת חזון. ס'שטייט אין ספר תפארת שלמה אז דאס איז די גרעסטע שבת פונ'ם

יאר! די מעלה וואס ס'איז דא ביי דעם דאזיגען שבת, איז נישט פארהאנען ביי קיין שום שבת פון א גאנץ יאר! זאגט ער אזוי, בזמן שבית המקדש היה קיים איז געווען א יחוד למעלה פאר די שכינה הקדושה, ס'איז געווען השראת השכינה א גאנצע צייט, ס'איז געווען א גאנצע צייט א געוואלדיגע שמחה פאר די שכינה הקדושה, און ווען ס'איז געקומען א שב"ק איז די שמחה געווען אביסל גרעסער, די יחוד איז געווען אביסל שטערקער פון א גאנצע וואך.

אבער נאכדעם ווי די בית המקדש איז חרוב געווארן, און אידישע קינדער זענען אין גלות, זאגט די אייבעשטער עמו אנכי בצרה, שכינתא בגלותא, די שכינה הקדושה כביכול איז אויך אין גלות, אבער דאס איז דוקא אינמיטן די וואך, ווען ס'קומט אבער א שב"ק, איז אויס גלות פאר די שכינה, ס'איז פארהאנען א יחוד למעלה פאר די שכינה הקדושה, איז ממילא אין שבת איז דא א געוואלדיגע שמחה פאר די שכינה.

קומט אויס אז די שכינה האט שמחה אין שבת אין גלות אסאך מער און אסאך שטערקער ווי בזמן שבית המקדש היה קיים, ווייל דעמאלטס איז געווען א יחוד אינמיטן דער וואך אויך, די שכינה

הקדושה האט געהאט שמחה א גאנצע וואך אויך, שבת איז טאקע געווען אביסל גרעסער, אבער די מרחק איז נישט געווען אזוי ווייט, משא"כ אין גלות ווען א גאנצע וואך איז שכינתא בגלותא, עמו אנכי בצרה צוזאמען מיט אידעשע קינדער, אבער ווען ס'קומט א שבת און ס'איז נישט פארהאנען א גלות פאר די שכינה, ס'פארהאנען א יוחד למעלה, איז עס א געוואלדיגע שמחה, קומט אויס די שמחה פון שבת איז אסאך שטערקער ווי בזמן שבית המקדש היה קיים, ווייל דער מרחק פון אינמיטן דער וואך ביז שבת איז א געוואלדיגע.

אויב אזוי, אין די דריי וואכן פון בין המצרים, ווען די אידישע קינדער קלאגן אויפ'ן חורבן און זענען נאך מער מצער, און בפרט די איין שבת פון די ניין טעג, שבת חזון, איז די גאנצע וואך קלאגט מען שטארק אויפ'ן חורבן בית המקדש, און עמו אנכי בצרה, די שכינה הקדושה איז זיך מצטער מיט די אידישע קינדער, ס'קומט א שב"ק, איז נישט דא קיין קלאגן אויפ'ן חורבן, אין אבילות בשבת, די שכינה הקדושה איז נישט בצער, די שכינה הקדושה איז נישט אין גלות, ס'איז פארהאן א יחוד למעלה. קומט אויס אז די שמחה וואס די שכינה הקדושה האט אין

דעם שבת, איז אסאך אסאך מער און אסאך שטערקער פון יעדע שבת פון א גאנץ יאר, ווייל דער מרחק צווישן די וואכן טעג און איז א געוואלדיגע, מער ווי א גאנץ יאר.

דאס טייטשט ער, רב לך שבת בעמק הבכא, "עמק הבכא" מיינט די ימי בין המצרים וואס מען קלאגט אויפ'ן חורבן בית המקדש, איז רב לך "שבת" בעמק הבכא, ס'איז פארהאן א גרויסע שבת אין די דריי וואכן, וועלכע שבת? די שבת חזון. פארוואס? ווייל "ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו", די שכינה הקדושה כביכול גייט צוריק ארויף אויפ'ן כסא הכבוד, ס'איז נישט דא קיין גלות פאר די שכינה אין שב"ק. שב"ק איז פארהאנען א יחוד למעלה און א געוואלדיגע שמחה פאר די שכינה הקדושה, איז ממילא שבת דארפן אידן אויך זיין בשמחה, אפילו יעצט אין די טעג פון בין המצרים, ווייל מ'דארף זיך מיטפרייען מיט די שכינה הקדושה.

מיר זאגן אין די נוסח הזמירות פון ליל שב"ק: אוהבי ה' המחכים בבנין אריאל, ביום השבת קודש שישו ושמחו כמקבלי מתן נחליאל. לכאורה, די אידן זענען דאך נאך "מחכים בבנין אריאל", אויב אזוי פארוואס זאלן זיי זיך פרייען "כמקבלי

מתן נחליאל?" זיי האבן דאך נאכנישט דעם בית המקדש?

שטייט אין ספר נתיבות שלום אז דער פשט איז אזוי, אוהבי ה' המחכים בבנין אריאל, א גאנצע וואך ווארט מען אויפ'ן בית המקדש, מען קלאגט אויפ'ן בית המקדש א גאנצע וואך, און מען איז זיך מצער אז מיר זענען נאך אין גלות, אבער וביום השבת קודש שישו ושמחו, ווען ס'קומט די הייליגע שבת דארף מען זיין בשמחה אפילו אין גלות, און אפילו בין המצרים, און אפילו אין די ניין טעג, ווייל שב"ק איז יא פארהאנען א יחוד פאר די שכינה הקדושה, שבת קודש איז נישט דא קיין צער פאר די שכינה הקדושה אזוי ווי עס איז געווען בזמן שבית המקדש היה קיים, איז ממילא שב"ק דארף מען זיך פרייען.

און נאך מער, די שמחה דארף זיין "כמקבלי מתן נחליאל", אזוי ווי מתן תורה. פארוואס פונקט מתן תורה? ווייל דעמאלטס איז אויך געווען א יחוד און א דביקות אזוי ווי ס'געווען בזמן שבית המקדש היה קיים, אפילו ס'איז נאכנישט געווען בפועל דער בית המקדש, איז שב"ק דארף מען האבן די זעלבע סארט שמחה, וויבאלד שב"ק איז פארהאן א שמחה פאר די שכינה הקדושה.

און באמת איינע פון די עיקר זאכן וואס פעלט אונז בעווונתינו הרבים, איז דער ענין פון א שמחה ביי א מצוה און ביי עבודת השם, מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו, די געוואלדיגע שמחה ביי א מצוה, דער תענוג פון עבודת השם, דאס פעלט אונז אין גלות. אונז האבן תורה און מצוות, אבער די מתיקות און עריבות אין תורה, די תענוג פון עבודת השם, דאס פעלט אונז ליידער אין די ימי הגלות. על ערבים בתוכה תלינו כנורותינו, אויף דעם וויינען מיר, אז די "עריבות" און די מתיקות המצוות וואס פעלט אונז, און ממילא קענן מען נישט האבן א ריכטיגע שמחה.

איז יעצט ווען ס'קומט שב"ק און אידן זענען בשמחה, מ'פרייט זיך צוזאמען מיט די שכינה הקדושה וואס די שכינה איז נישט בצער, און די שכינה האט א יחוד למעלה, איז דאס א רוחניות'דיגע שמחה, איז דאס לכאורה געוואלדיג מסוגל אז דער אייבערשטער זאל אויף אונז משפיע זיין שמחה אין עבודת השם, אז מיר זאלן פילן א תענוג אין א מצוה, און א תענוג אין א שב"ק, אזוי ווי מיר זאגן אין די זמר י-ה אכסוף מיסודו פון רבי

אהרן הגדול מקרלין זי"ע: השבת נעם הנשמות והשביעי עונג הרוחות ועדן הנפשות להתעדן באהבתך וביראתך.

און באמת וועט דאך תשעה באב אמאל זיין די גרעסטער יו"ט, ווי עס שטייט אין חז"ל (ראה תוספתא תענית פ"ג הי"ד), און שבת איז דאך משפיע אויף א גאנצע וואך, אזוי ווי עס שטייט אין זוהר הקדוש (יתרו פח ע"א) "ומינה מתברכין כל שיתא יומין", און עס שטייט אין ספר זכרון אליעזר, אז וועגן דעם איז דאס די גרעסטע שבת פון א גאנץ יאר, ווייל אין דעם וואך וועט דאך געפאלן דעם גרעסטער יו"ט פון די יאר, און די שבת איז דאך משפיע אויפ'ן וואך, וואס אין די וואך וועט זיין די גרעסטע יו"ט, מוז דאך זיין אז די שבת איז די גרעסטע שבת.

זאל דער אייבערשטער העלפן אז מיר זאלן זוכה זיין אז די קומענדיגע וואך זאל טאקע זיין די גרויסע יו"ט, און די טעג זאלן נתהפך ווערן מיגון לשמחה, און מ'זאל זוכה זיין צו ותחזינה "עינינו" בשובך לציון ברחמים, אונזערע פליישיגע אויגן זאל דאס זעהן, און מ'זאל זוכה זיין בקרוב צו זעהן דעם בנין בית המקדש במהרה בימינו אמן.

במה מתנחם הקב"ה, ובמה מתנחמים בני ישראל

נאמרו בקידושא רבא
שבת פרשת ואתחנן - שבת נחמו

די היינטיגע שבת, שבת נחמו. מיר זאגן אין די הפטרה (ישעי' מ): נחמו נחמו עמי יאמר אליכם. דארפן מיר פארשטיין, וואס איז די דאפעלטע לשון "נחמו נחמו עמי". נאר ס'שטייט פון קאזניצער מגיד זי"ע, אז ווען דער בית המקדש איז חרוב געווארן זענען די מלאכים געקומען מנחם זיין דעם אייבערשטער כביכול, און דאס איז די תשובה וואס דער אייבערשטער האט זיי געענטפערט, "נחמו", אויב מען וויל מיר מנחם זיין, "נחמו עמי", זאל מען מנחם זיין מיין פאלק, די אידעשע קינדער, דורך דעם וואס כלל ישראל וועט האבן א נחמה דאס וועט זיין א נחמה כביכול פארן הייליגע באשעפער.

עס קען זיין אביסל אנדערש, ווען איינער פארלירט א זאך, אויב איינער האט אן אבידה, איז שייך אים מנחם צו זיין, אבער אויב עס פעלט איהם גארנישט, ער איז נישט געווען באבילות, אויף וואס איז מען איהם מנחם? איז ממילא ווען דער בית

המקדש איז חרוב געווארן, אויב אידן שפירן א צער אויפ'ן חורבן בית המקדש, דעמאלטס איז שייך זיי מנחם צו זיין, אבער אויב עס גייט דורך א תשעה באב און עס מאכט נישט אויפ'ן מענטש קיין שום רושם כלל, און מ'פילט נישט קיין שום צער אויפ'ן חורבן בית המקדש, מיט וואס איז מען מנחם די אידעשע קינדער? וואס פאר א נחמה איז שייך דא?

ממילא דאס זאגט דער אייבערשטער, "נחמו", אויב מען וויל מיך מנחם זיין, קען נאר זיין אויב "נחמו עמי", אויב עס איז שייך במציאות מנחם צו זיין מיינע אידישע קינדער, אויב זיי שפירן א טעם אין דעם חורבן בית המקדש, זיי פילן אז זיי האבן עפעס פארלוירן דא, דעמאלטס קען מען זיי מנחם זיין, און דעמאלטס וועל איך געפונען א נחמה. אבער אויב די אידישע קינדער גייט בכלל נישט אן דעם חורבן בית המקדש, ס'גייט דורך א תשעה באב ס'מאכט נישט קיין שום רושם אויף זיי, ממילא קען דער אייבערשטער כביכול נישט האבן קיין נחמה, ווייל די שכינה האט צער פון דעם אז די אידישע קינדער שפירן נישט די ווייטאג פונ'ם חורבן.

און אויב די אידן וועלן טאקע שפירן די גרויסע אבידה פון די חורבן בית המקדש, דעמאלטס

קען מען טאקע זאגן פאר די אידישע קינדער "נחמו נחמו עמי", ווי עס טייטשט דער לעבעווטשער זי"ע, דאס איז די נחמה פאר די אידישע קינדער, נחמו נחמו עמי, אז אידן זענען "עמי", אז אידן זענען די עם הנבחר, זיי זענען בני מלכים, קינדער פונ'ם הייליגען באשעפער, "יאמר אלקיכם", דער אייבערשטער וועט אייביג זאגן אני ה' אלקיכם, און בנים אתם לה' אלקיכם, ענק זענען מיינע קינדער, אפילו אין די ערגעסטע מצב בלייבן קינדער נאך קינדער, און דאס גופא איז די נחמה אז די אידישע קינדער זענען דער עם הנבחר און זיי זענען קינדער פון די הייליגע באשעפער.

אבער ווען קען מען האבן די מעלה פון עם הנבחר, אויב מ'פירט זיך אויף ווי אן עם הנבחר, אז מען פירט זיך אויף ווי א בן מלך. קען מען זיך פארשטעלן, אז איינער האט א טאטע וואס זיין הויז פלאקערט ח"ו, און דער זון גייט עס גארנישט אן! איז דאס דען א קינד? איז דאס א בן המלך? אויב אידן פילן נישט קיין שום צער פונ'ם חורבן בית המקדש, קען מען דען זאגן אז זיי זענען די עם הנבחר? מ'קען זיי מנחם זיין מיט דעם אז זיי זענען "עמי", די עם הנבחר?

איז ממילא גייען די צוויי פשטים צוזאמען, "נחמו", זאגט דער אייבערשטער כביכול, ווען קען מען מיך מנחם זיין, ווען "נחמו עמי", ווען עס איז שייך במציאות מנחם צו זיין מיינע אידעשע קינדער, ווען עס איז דא אויף וואס זיי מנחם צו זיין, ווען זיי פילן די געוואלדיגע גרויסע אבידה פונ'ם חורבן בית המקדש און זיי זענען זיך מצער אויף די חורבן בית המקדש, דעמאלט איז שייך די מושג פון מנחם זיין די אידעשע קינדער, און דאס גופא איז די נחמה פארן הייליגע באשעפער, איז דוקא דעמאלט קען מען זאגן פאר די אידן "נחמו נחמו עמי", דעמאלט קען מען זיי מנחם זיין מיט דעם וואס זיי זענען די עם הנבחר, דורך דעם וואס זיי שפירן די צער און דעם ווייטאג פון די גרויסע אבידה פון די חורבן בית המקדש קענען זיי האבן די מעלה פון עם הנבחר בנים אתם לה' אלקיכם.

רבי שלמה קארלינער זי"ע האט געזאגט, אז די ערגעסטע זאך וואס קען נאר זיין איז, אז א איד זאל פארגעסן און נישט שפירן אז ער איז א בן המלך, איז ממילא דורך דעם וואס א איד שפירט טאקע אז ער האט עפעס פארלוירן און ער פילט טאקע די צער און דעם חורבן בית המקדש, וועט ער אלעס טוהן וואס ער קען אז די בית המקדש זאל

אויפגעבויעט ווערן, און דורך דעם וועט מען זוכה זיין
צו דער בנין בית המקדש במהרה בימינו אמן.

השמחה לאחר תשעה באב, ולשמחה מה זו עושה

**נאמרו בקידושא רבא
שבת פרשת עקב**

מ'האלט יעצט אינמיטן די שבעה דנחמתא, זיבן
וואכן פון נחמה אופ'ן חורבן בית
המקדש. דער נביא זאגט (ישעי' סו, י): שישו אתה
משוש כל המתאבלים עליה, די אלע וואס האבן
געקלאגט אויפ'ן חורבן בית המקדש זאלן יעצט זיין
בשמחה. שמחה? וואס גייט דא פאר? וואס פאר
א שמחה איז דאס? דער בית המקדש האט דאך
געפלאקערט, דארף מען דען זיין בשמחה? האבן מיר
שוין דען א בית המקדש? זענען מיר דען מער נישט
אין גלות? דאס מיינט נחמה?

אויב א מענטש פארלירט לא עלינו א נאנטע, שטייט
אז די ערשטע דריי טעג זאל מען איהם לאזן
געמאכט איינגעהילט אין זיין צער, און נאכדעם זאל
מען איהם גיין מנחם זיין. גייט מען מיט איהם

טאנצן? גייט מען מיט איהם זינגען? גייט מען מאכן פארטיס? דא קומט א תשעה באב, מען קלאגט אויפ'ן חורבן בית המקדש, די בית המקדש האט געפלאקערט, און א טאג נאך תשעה באב כחצות היום שפרינגט מען און מען האפקעט און מען טאנצט? און אין די קומענדיגע מוצאי שבתים טאנצט מען און מען מאכט פארטיס? אבער אזוי שטייט אין נביא אין ישעי', אז די אלע וואס האבן געקלאגט אויפן חורבן זאלן יעצט זיין בשמחה, ולשמחה מה זו עושה? וואס איז די שמחה דא?

שטייט אין אור החיים הק', און מקורו בחז"ל (ראה ברכות ה.), אז יסורים איז א גוטע זאך פאר א מענטש, ווייל עס איז ממתיק די עבירות, יסורים, דאס וואשט אויס דעם מענטש, דאס גיבט א געלעגנהייט אז מ'זאל קענען זוכה זיין צו חיי העולם הבא. הלואי וואלט מען נישט געדארפט אנקומען צו דעם, אבער ס'איז א חסד ה' אז מען קען אפקומען עבירות דורך יסורים.

אויב איינער גייט צו א דאקטאר, איז דאס א גוטע זאך אדער א שלעכטע זאך? ס'איז א געוואלדיגע חסד ה' אז ס'איז פארהאנען א גוטע שליח וואס קען אויסהיילן א מענטש, הלואי וואלט

מען נישט געדארפט אנקומען צו איהם, אבער אויב א מענטש דארף אנקומען צו דעם און ער האט עס נישט, דעמאלט טויג נישט! אבער אויב ער האט א גוטע דאקטער איז דאס א געוואלדיגע חסד ה'.

א קליין קינד ווען ער קריכט אין דער הייך, דער טאטע שרייט איהם אן "פאס אויף גיי נישט אהין, ווייל אויב דו גייסט אהין וועסטו פאלן, און וועסט מוזן גיין צום דאקטאר", "אוי! דאקטער!" דער קינד וויל נישט! ער ווערט דערשראקן און ער מיינט אז א דאקטאר איז א מאנסטער. אבער איינער וואס איז א בר דעת, פארשטייט אז א דאקטאר איז א געוואלדיגע חסד ה', דאס איז די גרעסטע ישועה אז מען קען האבן א דאקטער וואס זאל זיין א גוטע שליח און אויסהיילן דעם מענטש.

איז ממילא הוא הדין גלות, גלות איז א מעגליכקייט אז מען זאל קענען זוכה זיין צום עולם התיקון, דורך דעם וואס מען האט געהאט דעם חורבן בית המקדש און מ'איז געגאנגען אין גלות, דורך דעם קען זיין א געלעגענהייט אז מען זאל זוכה זיין צו דעם יום שכולו ארוך, יום שהצדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם, צו דעם טאג וואס עס וועט מקוים ווערן ומלאה הארץ דעה את ה'.

ס'שטייט אין חז"ל (ב"ר מד, כא) אז אברהם אבינו האט אויסגע'פועל'ט ביים אייבעשטער אז מען זאל קענען האבן גלות אנשטאטס גיהנם. און ס'שטייט אין חז"ל (סנהדרין לז:), אז גלות איז מכפר אויף עבירות, הלואי וואלט מען נישט געדארפט אנקומען צו דעם, אבער ס'איז א חסד ה' אז מען האט גלות, אז מען זאל קענען אמאל זוכה זיין צו דעם בנין בית השלישי. אויב נישט פאר דעם וואס עס וואלט געווען דעם חורבן בית המקדש און ווען די אידן וואלטן נישט געגאנגען אין גלות, וואלט קיינמאל נישט געווען די מעגליכקייט אז מען זאל זוכה זיין צו דעם יום שכולו טוב, עס וואלט קיינמאל נישט געווען קיין מעגליכקייט אז מען זאל זוכה זיין צום עולם התיקון.

ממילא דאס איז די שמחה, אז מען איז שוין דורך געגאנגען דעם פראצעדור, מ'האלט שוין נאכ'ן חורבן בית המקדש, יעצט זענען אפן פאר אונז אלע טויערן, יעצט זענען די וועגן אפען פאר אונז, אז מען זאל קענען אמאל זוכה זיין צו די בנין בית השלישי און צום עולם התיקון, איז דאס א געוואלדיגע שמחה. אזוי ווי איינער וואס איז אדורך א געלונגענע אפאראציע, מ'שנייט איהם, ס'גיסט בלוט, מ'שטעכט איהם פון אלע זייטן, אבער ווען דער

דאקטאר זאגט איהם אז ער וועט נאך קענען אמאל זיין כאחד האדם, מאכט מען א געוואלדיגע סעודת הודאה.

דאס איז די שמחה אין די דאזיגע טעג, מען פרייט זיך אז דער אייבערשטער האט געגעבן א געלעגענהייט אז מ'זאל קענען אדורך גיין א פראצודאר, אז דורך דעם זאל מען קענען זוכה זיין צו די בנין בית השלישי, צו די גאולה שלימה אמיתית און צו די עולם התיקון.

און מיט דעם פארשטייט מען וואס ס'שטייט אין חז"ל (ראה תוספתא תענית פ"ג הי"ד), אז לעתיד לבא וועט תשעה באב זיין דער גרעסטער יו"ט. תשעה באב? - א יו"ט?? למעשה אין דעם טאג איז דאך חרוב געווארן די בתי המקדש, עס שטייט אויך אין חז"ל אז בזמן בית שני איז שוין תשעב באב געווען א גרויסער יו"ט, א יו"ט? עס האט דאך געפלאקערט די בית המקדש אין יענעם טאג?!

נאר דאס וואס מען האט זוכה געווען אז דער בית המקדש זאל נאכאמאל אויפגעבויט ווערן, דאס איז נאר ווייל עס איז קודם חרוב געווארן, און ווען עס וועט זיין דער בנין בית השלישי און ס'וועט זיין די גאולה שלימה, וועט תשעה באב זיין א

געוואלדיגער יו"ט, ווייל אויב נישט פאר דעם וואס מיר וואלטן אדורך געגאנגן דעם תשעה באב, און אדורך דעם פראצעדאר פון גלות, וואלטן מיר קיינמאל נישט געקענט זוכה זיין צו דעם עולם התיקון. איז ממילא דייקא תשעה באב וועט זיין דער גרעסטער יו"ט.

און מיט דעם קען מען פארשטיין א פסוק אין מיכה (ג, יב), ציון שדה תחרש, ציון האט מען געאקערט ווי א פעלד, פארוואס שטייט א לשון פון אקערן? פארוואס שטייט נישט א לשון פון חורבן, א לשון פון פארדארבונג? נאר דער פשט איז, אקערן איז אויך א חורבן, אבער ס'איז מיט א תכלית, אז מען אקערט א פעלד איז דער פשט אז מען גרייט איהם צו אז עס זאל זיין אסאך אסאך א בעסערן פעלד, עס זאך זיין א גוטע זאך און עס זאל ארויס שפראצן שיינע פירות פון דעם.

איז ממילא דאס מיינט "ציון שדה תחרש", מען האט געאקערט ציון, דער פשט איז, אז עס איז געווען טאקע א חורבן, אבער מיט א תכלית, אז ס'וועט ארויס קומען דערפון א גוטע זאך, דורך דעם וואס מען האט געהאט דעם חורבן, דורך דעם וואס אידן זענען געגאנגען אין גלות, דאס וועט גורם זיין

צו דעם עולם התיקון, און בנין בית השלישי. און
הלואי זאל מען שוין זוכה זיין צו די שמחה אמיתית,
הלואי זאל מען שוין זוכה זיין צו דעם גרויסען יו"ט
תשעה באב בבנין בית המקדש במהרה בימינו אמן.

סדר ברכת המזון

יש אומרים בימות החול, ויש שאין אומרים אותו
אלא בסעודה המפסקת של תשעה באב

עַל נִהְרֹת בָּבֶל אֲשֶׁם יִשְׁכְּנוּ גַם בְּכִינוּ בְּזָכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן:
עַל עַרְבִים בְּתוֹכָהּ תָּלִינוּ בְּנִירוֹתֵינוּ: כִּי אֲשֶׁם שְׂאֵלוֹנוּ
שׁוֹבֵינוּ דְּבָרֵי שִׁיר וְתוֹלְלֵינוּ שְׁמִיחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר
צִיּוֹן: אֵיךְ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְהוָה עַל אֲדָמַת נֶכֶד: אִם
אֶשְׁבַּחְךָ יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: תִּדְבֹּק לְשׁוֹנִי לַחֲכִי אִם
לֹא אֶזְכְּרִי אִם לֹא אֶעֱלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ
שְׂמֹחָתִי: זָכֹר יְהוָה לִבְנֵי אָדָם אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם
הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ: בֵּת בָּבֶל הַשְׂדוּדָה
אֲשֶׁרִי שִׁישָׁלֶם לָךְ אֶת גְּמוּלָךְ שְׁגִמְלַת לָנוּ: אֲשֶׁרִי
שִׁיאֲחֹז וְנִפְּץ אֶת עֲלָלֶיךָ אֶל הַסֶּלַע:

לזכר נשמת

זקני הרבני המפואר

מו"ה מאיר דוב ווידער ז"ל

אב"י בעיר סיגעט יצ"ו

בן הרבני המפואר **מו"ה אברהם ז"ל**

(אחיו של הגה"צ רבי שלום ווידער זצ"ל אב"ד נירעדהאז)

חתן הגה"ק בעל ערך ש"י זי"ע

ראב"ד דק"ק סיגעט

נכד הגה"ק: של"ה הק', הב"ח, ר' חיים אחיו של המהר"ל,

מהר"ם מלובלין, בנין אריאל, חכם צבי, תוס' יו"ט,

ברית אברהם, ר' חיים הכהן ראפפארט אב"ד לבוב,

ר' שלמה דוב פיש (זקנו של אדמו"ר קאסאני וביקסאד),

ר' צבי אב"ד הראשון דסיגעט, ר' מאיר היילפרין

מסיגעט, ולמעלה בק' זי"ע.

זקנתי הצנועה והחשובה

מרת יסכה ע"ה

בת הרב החסיד המפורסם

מו"ה שלמה זלמן הכהן סאנדער ז"ל

אומץ ונתגדל אצל הגה"ק בעל דברי חיים מצאנז זי"ע

זקנו של כ"ק אדמו"ר מקאסוב שליט"א

לזכר נשמת

האשה הצנועה והחשובה

הרבנית מירל ע"ה

אשת זקני (בזו"ש) ה"ה הגאון הצדיק

מוה"ר שלמה זלמן פרידמאן זצ"ל

אב"ד ראקושעהדי

בת הרה"צ המפואר

מו"ה מיכאל חיים פאשקעס זצ"ל

אב"י בעיר מאקאווא

מחותנו של הגה"צ רבי שמעון סופר זצ"ל אב"ד ערלוי

חתן הגה"ק רבי אליעזר זוסמאן סופר זי"ע

אב"ד פאקש

בעמח"ס "ילקוט אליעזר" ושא"ס

(אחיו של הגה"ק בעל מחנה חיים זי"ע)

חתן הגה"ק רבי יואל אונגאר זי"ע

אב"ד פאקש, בעמח"ס שו"ת ריב"א

נהרגה עקה"ש עם בעלה ובנם הילד היקר והנחמד

צבי הירש ע"ה

כ' תמוז תש"ד - הי"ד

לזכר נשמת

מוח"ז הרבני המפואר

מו"ה ידידי' יהודה בלויא ז"ל

בן הגה"צ רבי שרגא זצ"ל אב"ד שליינינג

חתן הגה"צ רבי קלונימוס קלמן ווייס זצ"ל אב"ד אוהעל מח"ס פי שנים

נכד הגה"ק: רבי נטע וואלף ליעבער ראב"ד פרעשבורג בימי חבת"ס, רבי

ידידי' גאט-ליב פישער מגדולי תלמידי החת"ס (זקנו של אב"ד נייטרא זצ"ל),

רבי יודא לייב ווייס דומ"ץ נייטרא, ולמעלה בק' זי"ע.

מוח"ז הצנועה והחשובה

מרת ריזל בלויא ע"ה

בת הרבני המפואר מו"ה מאיר פופנחיים ז"ל

בן הרה"ח המפורסם מו"ה וואלף ז"ל יו"ר אגודת ישראל בווען

נכד הרבני המפואר מו"ה בנימין שוף ז"ל

זקנו של הגאון האדיר רבי שמואל הלוי ואזנר שליט"א בעל שבט הלוי

נכדת הגה"ק: רבי עקיבא איגר, הרבנית שרל אשת החתם סופר, רבי

שמחה בונם גינז אב"ד מאטערסדארף, רבי אברהם משה קאלישער אב"ד

שניידאמיל, פנים מאירות, יעב"ץ, חכם צבי, מהר"ל מפראג, לבוש,

מהר"ם שוף, שער אפרים, אשל אברהם, מהרש"ל, רבי אליהו בעל שם,

מהר"ם פארוואה, מהר"י מיניץ ולמעלה בק' זי"ע.

מוח"ז הרבני המפואר

מו"ה אלכסנדר גולדרינג ז"ל

בן הרבני המפואר מו"ה אהרן ברוך ז"ל

וחתן הרה"ח מו"ה יודא ארי' מיניצער ז"ל מלמד בזענטא

חתן הגה"צ רבי אברהם שלאגער זצ"ל אב"ד באקשעוויץ

זקנו של כ"ק האדמורי"ם מסטראפקוב ושאץ שליט"א

חתן נכד הגה"ק: הרמ"א, רבי מרדכי לינדן חותן מח"ס יושר

דברי אמת, אדרת אליהו, ספר החינוך, כח שור, בית יעקב,

תבואות שור, מח"ס סידור ר' הערץ, מהרש"ל ולמעלה בק' זי"ע.

לזכר נשמת

זקני הגאון הצדיק

מוה"ר שלמה זלמן פרידמאן זצ"ל

אב"ד דק"ק ראקושהעדי

בן הגאון החסיד מוה"ר צבי הירש זצ"ל

ממנהיגי הקאנצעלייא החרדי באונגארן

ונכד הגה"צ מו"ה משה יעקב בלום זצ"ל,

זקנו של הגה"צ רבי רפאל בלום זצ"ל אב"ד קאשוי

ונכד הגה"ק: יריעות שלמה, דברי ר"ש, פנים מאירות,

יעב"ץ, חכם צבי, תבואות שור, סמיכת חכמים, שער אפרים,

מחר"ם פאדוואה, אחות הש"ך, מחר"י מינ"ץ, השר שאול וואהל,

ולמעלה בק' זי"ע.

זקנתי הצנועה והחשובה

הרבנית בילא רחל ע"ה

בת הרבני המפואר מו"ה בנימין זאב בלויא ז"ל

אב"י בעיר סאנטוב יצ"ו

חתן הרבני המפואר מו"ה יוסף ברוין ז"ל

זקנו של הגה"צ רבי יוסף גרינוואלד זצ"ל אב"ד פאפא

ונכד הגה"ק: דברי ירמיה, שערי תורה, שמן רקה, ב"ה, תוס' יו"ט,

תורת חיים, עטרת פז, מגיני שלמה, גור ארי, הרבי ר' העשל מקראקא,

מחרש"ל, לבוש, כלי חמדה, נקודת חכמה, ר' אברהם אחי המחרש"א,

ר' חיים אחי מחר"ל מפראג, אחות הרמ"א, הנחות אשרי,

מחר"י ווייל, כלי יקר, ר' אלעזר מזלאטשוב, ולמעב"ק זי"ע